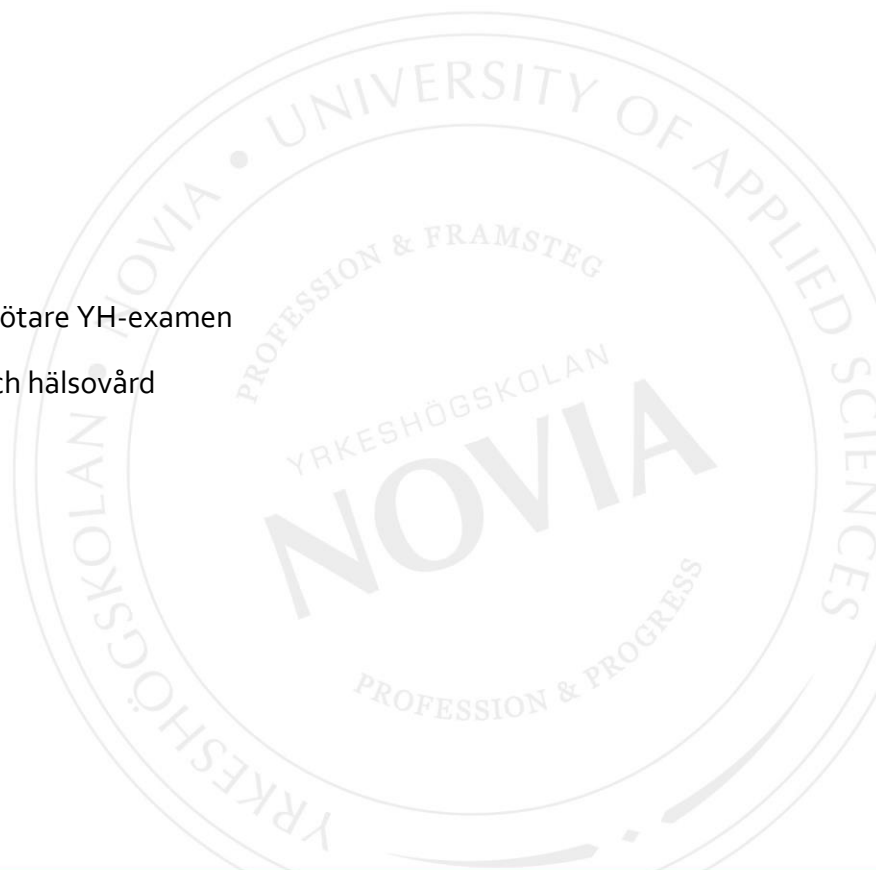

Vem är sjukskötare idag?

En marknadsföringskampanj för sjukskötaryrket och
-utbildningen med stöd av tjänstedesign

Jennie Hagman
Matilda Henriksson
Vendela Fagerudd

Examensarbete för sjukskötare YH-examen
Utbildning inom social- och hälsovård
Åbo 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Jennie Hagman, Matilda Henriksson & Vendla Fagerudd

Utbildning och ort: Sjukskötare (YH), Åbo

Handledare: Minna Syrjäläinen-Lindberg & Bodil Julin

Titel: Vem är sjukskötare idag? En marknadsföringskampanj för sjukskötaryrket och -utbildningen med stöd av tjänstedesign

---

Datum 04/2020

Sidantal 45

Bilagor 8

Abstrakt

Sjukskötaren hör till den största yrkesgruppen inom hälso- och sjukvården som vårdar och tar hand om människor med olika sjukdomar i olika åldrar, livssituationer och miljöer. Sjukskötarens viktiga roll i samhället och själva vårdarbetet i sig borde synliggöras och få mera uppmärksamhet. År 2020 har världshälsoorganisationen, WHO, utnämnt som sjukskötarens år.

Detta examensarbete är en del av examensarbetsprojektet "Framtidens sjukskötare – är det du?" som handlar om att synliggöra sjukskötaryrket och -utbildningen. Syfte med detta arbete är att väcka intresse hos gymnasieelever om sjukskötaryrket och -utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Målet med arbetet är att göra en marknadsföringskampanj om sjukskötaryrket och -utbildningen som presenteras till gymnasieeleverna. Sjukskötarföreningen i Åboland r.f. är en samarbetspartner i detta examensarbetsprojekt.

Metoden som används i detta arbete är tjänstedesign modellen och arbetet följer denna arbetsprocess från början till slut. I arbetet används tillförlitliga vetenskapliga källor samt böcker och artiklar. I arbetet används en kvantitativ enkätundersökning för gymnasieeleverna som handlar om sjukskötaryrket och -utbildningen.

Marknadsföringen fokuserar på att ge information och upplysning om sjukskötaryrket och -utbildningen men också om karriärmöjligheter, löneutveckling, internationella arbetsmöjligheter, språkets betydelse samt könsfördelning inom branschen. Enkätundersökningen gjordes för att uppnå en kundförståelse, dvs. få en förståelse för gymnasieelevernas tankar och kunskap om sjukskötaryrket. Enkätsvaren utnyttjas för att få en marknadsföring som passar gymnasieeleverna och som besvarar de områden som eleverna ansåg att de inte hade tillräckligt med kunskap inom bl.a. om arbetsområden inom yrket, karriärmöjligheter och internationella möjligheter. Det kom även fram att media har påverkat elevernas syn på vårdyrket och att lönen har en betydelse för deras yrkesval. Resultatet av marknadsföringen blev efter omständigheterna en elektronisk presentation samt en kortfilm som gjordes av examensarbetsgruppen.

Språk: svenska

Nyckelord: sjukskötare, utbildning, yrke, gymnasieelever, marknadsföring, tjänstedesign.

BACHELOR'S THESIS

Authors: Jennie Hagman, Matilda Henriksson and Vendla Fagerudd

Degree Programme: Bachelor of Health Care, Degree Programme in Nursing

Supervisors: Minna Syrjäläinen-Lindberg and Bodil Julin

Title: Who are Nurses Today? A Marketing Campaign About The Work and Education of Nurses, Supported By The Service Design Model

---

Date 4/2020

Number of pages 45

Appendices 8

Summary

Nurses are part of the biggest health occupation that care and cherish patients with various diseases of different ages, in different life situations and environments. The nurses' important role in society and overall healthcare work should be exhibited and paid more attention to. 2020 has been declared The Year of the Nurse, by the World Health Organization.

This Bachelor's thesis is a part of the Bachelor's thesis project "Framtidens sjukskötare – är det du?" and aims to present the nurses' work and education. The aim of the project is to arouse high school students' interest in the profession and education at Novia University of Applied Sciences in Turku. The purpose of the project is to produce a marketing campaign about the nurses' work and education that will be presented for high school students. Sjukskötarföreningen i Åboland r.f. is a collaborator in this Bachelor's thesis project.

The method that is used in this thesis is the service design model and the thesis is following this working process from beginning to end. This thesis is based on the use of scientific sources, books and articles. A survey about the nursing work and education was conducted, with the target group high school students. The aim of the survey was to get an insight into the students thoughts and knowledge about the nursing profession, in order to reach customer comprehension. The answers were used to make a marketing campaign that would fit students the best. The marketing also focuses on spreading information and enlightenment about CDR, salary, wage development, international work opportunities, the importance of language and gender division. Due to the current circumstances, the result of the marketing campaign led to an electronic presentation, as well as a short film, made by the Bachelor's thesis group.

Language: Swedish

Key words: nurse, education, profession, high school students, marketing, service design

---

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Jennie Hagman, Matilda Henriksson & Vendla Fagerudd

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Sairaanhoidaja (AMK), Turku

Ohjaajat: Minna Syrjäläinen-Lindberg & Bodil Julin

Nimike: Kuka on sairaanhoidaja tänään? Markkinointikampanja
sairaanhoidajan ammattista sekä -koulutuksesta palvelumuotoilun tuella

---

Päivämäärä 04/2020

Sivumäärä 45

Liitteet 8

Tiivistelmä

Sairaanhoidaja on terveydenhuollon suurin ammattiryhmä, joka hoitaa eri-ikäisiä ihmisiä, joilla on erilaisia sairauksia, ovat erilaisissa elämäntilanteissa sekä ympäristöissä. Sairaanhoidajien tärkeä rooli yhteiskunnassa ja itse hoitotyö tulisi tehdä entistä näkyvämmäksi ja näiden tulisi saada enemmän huomiota. Maailman terveysjärjestö (WHO) on nimennyt vuoden 2020 sairaanhoidajan vuodeksi.

Tämä opinnäytetyö on osa projektia "Framtidens sjukskötare – är det du?" jonka tarkoituksena on tehdä sairaanhoidajan ammatista ja koulutuksesta entistä näkyvämpää. Tämän työn tarkoituksena on herättää lukiolaisten mielenkiinto hoitotyön ammattia ja Yrkeshögskolan Novian hoitoalan koulutusta kohtaan. Työn tavoitteena on tehdä markkinointikampanja sairaanhoidajan ammatista ja koulutuksesta lukiolaisille. Sjukskötarföreningen i Åboland r.f. toimii yhteistyökumppanina tässä opinnäytetyössä.

Opinnäytetyössä käytetään palvelumuotoilua ja työ seuraa tätä työprosessia alusta loppuun. Työssä käytetään luotettavia tieteellisiä lähteitä, sekä kirjoja että artikkeleita. Työssä käytetään lukiolaisille suunnattua kvantitatiivista kyselylomaketutkimusta, joka liittyy sairaanhoidajan ammattiin ja koulutukseen.

Markkinoinnissa keskitytään antamaan tietoa hoitajan ammatista ja koulutuksesta, mutta myös uramahdollisuuksista, palkkakehityksestä, kansainvälisistä työmahdollisuuksista, kielen merkityksestä sekä sukupuolijakaumasta hoitoalalla. Kysely tehtiin asiakkaan ymmärryksen saavuttamiseksi, eli sen avulla kartoitettiin lukiolaisten ajatuksia ja tietoa sairaanhoidajan ammatista. Kyselyvastausten pohjalta luotiin markkinointikampanja, joka sopii lukiolaisille ja vastaa niihin kysymyksiin, joista opiskelijoiden vastauksien perusteella ei ollut riittävästi tietoa, mm. ammatin tehtäväalueista, uramahdollisuuksista ja kansainvälisistä työmahdollisuuksista. Lisäksi paljastui, että medialla on vaikutus opiskelijoiden näkemyksiin terveydenhoidosta ja että palkka vaikuttaa heidän uravalintaansa. Markkinoinnissa käytettiin olosuhteiden vuoksi elektronista esitystä sekä opinnäytetyöryhmän tekemää lyhytelokuvaa.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: sairaanhoidaja, koulutus, ammatti, lukiolaisia, markkinointi, palvelumuotoilu.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Tjänstedesignmodellen.....	2
3	Definition.....	3
3.1	Första kontakt med målgruppen.....	4
3.2	Förundersökning.....	4
3.2.1	Sjukskötaryrke och -utbildning.....	5
3.2.2	Evidensbaserad vård.....	8
3.2.3	Situationen idag.....	10
3.2.4	Sjukskötaryrket i media	12
3.2.5	Språkets betydelse	13
4	Undersökning	14
4.1	Datainsamling och litteratursökning.....	14
4.2	Kundförståelse	15
4.2.1	Målgruppen.....	15
4.2.2	Kvantitativ enkätundersökning.....	16
4.2.3	Analys av kundförståelsen	17
4.3	Strategisk planering	20
4.3.1	Karriärutveckling.....	20
4.3.2	Internationella möjligheter	23
4.3.3	Språkbarriären	24
4.3.4	Könsfördelning	25
4.3.5	Lönesituation	27
5	Planering.....	29
5.1	Produktidé	29
5.2	Prototyp	30
6	Produktion	32
6.1	Pilot.....	32
6.2	Lansering.....	33
7	Utvärdering.....	34
7.1	Fortsatt utveckling.....	35
7.2	Tillförlitlighet.....	36
8	Diskussion.....	36
	Källor	41

Figurförteckning

Figur 1: Översikt av tjänstedesign modellen.....	3
Figur 2: Vårdandet som verksamhet.....	9
Figur 3: Statistiken över sjukskötarnas arbetssituation runt om i Finland.	11
Figur 5: Översikt av enkätsvaret om media påverkat gymnasieelevernas syn på vårdyrket.....	18
Figur 4: Översikt av elektroniska enkätsvaren	17

Bilagor

Bilaga 1 – Projektplan	
Bilaga 2 – Läroplanen 2020–2021	
Bilaga 3 - Elektroniska enkäten	
Bilaga 4 - Svar på enkätfråga 9	
Bilaga 5 - Svar på enkätfråga 10	
Bilaga 6 - Intervjufrågor	
Bilaga 7 – PowerPoint-presentation	
Bilaga 8 - Sökord	

1 Inledning

Sjukskötaren hör till den största yrkesgruppen inom hälso- och sjukvården och har en stor roll inom den dagliga patientvården samt för kunderna inom hälsovården. Patienter inom primärhälsovården och kunder inom hälsovården besökte sjukskötar- och hälsovårdarmottagningar 10 721 540 gånger per år som utgör 53 procent av alla mottagningar inom primärhälsovården. Vårdarbete borde få mera uppmärksamhet och yrkets viktiga roll i samhället bör synliggöras. (Holopainen, 2020.)

Sjukskötaren vårdar och förebygger sjukdomar, lindrar smärta, uppehåller hälsan och handleder patienter i olika åldrar under olika miljöer, samtidigt som sjukskötaren tar hand om patientens anhöriga (Sairaanhoitajaliitto, u.d. D). Sjukskötaren får patienten att anpassa sig bättre och får patienten att se de positiva sidorna i vården. Sjukskötarens yrkesprofessionalitet och handledningen är viktig, speciellt när det handlar om sjukdomar som påverkar patientens livsstil och levnadsstandard, eller att främja hälsotillståndet. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. C.)

Detta examensarbete görs i samarbete med Sjuksköterskeföreningen i Åboland r.f. i samband med att världshälsoorganisationen, WHO, utnämnt år 2020 till sjukskötarens år för att lyfta fram sjukskötarens viktiga roll i samhället. Vårt arbete är en del av examensarbetsprojektet ”Framtidens sjukskötare-är det du?” som vill undersöka hur vi kan främja de positiva och realistiska sidorna av sjukskötaryrket, hurdan yrkets attraktion är och hur framtiden ser ut för yrket, karriären och arbetstagarna. Beskrivning av projektplanen finns som bilaga 1.

Syftet med arbete är att öka gymnasieelevernas intresse för sjukskötaryrket och utbildningen. Examensarbets mål är att informera och marknadsföra sjukskötaryrket och -utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo för gymnasieelever. Marknadsföringen kommer att fokusera på att ge information och upplysning om själva yrket och utbildningen, karriärmöjligheter, internationella arbetsmöjligheter, löneutveckling, språkets betydelse samt könsfördelning. Arbetets frågeställningar är:

1. Hurdan inställning har gymnasieelever till sjukskötaryrket?
2. Är gymnasieelever medvetna om hur sjukskötaryrket ser ut i realiteten?
3. Hur stort är intresset för Yrkeshögskolan Novia i Åbo bland gymnasieeleverna?

Examensarbetsgruppen valde just detta projekt för att alla tre i arbetsgruppen har tagit studenten och därefter börjat studera till sjukskötare vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Under studiernas gång har många fördomar slopats och vi har fått insikt i hur brett vårdyrket är samt hur många olika arbetsmöjligheter det finns. På grund av detta vill vi i arbetsgruppen motivera gymnasieelever till att välja vårdyrket, eftersom vi anser att man inte från samhället och sociala medier får tillräckligt mycket information om utbildningen och fortsatta möjligheter inom branschen. Vi är själva utexaminerade unga sjukskötare om ett år och hoppas på ett mildare arbetsklimat än det som syns i media idag.

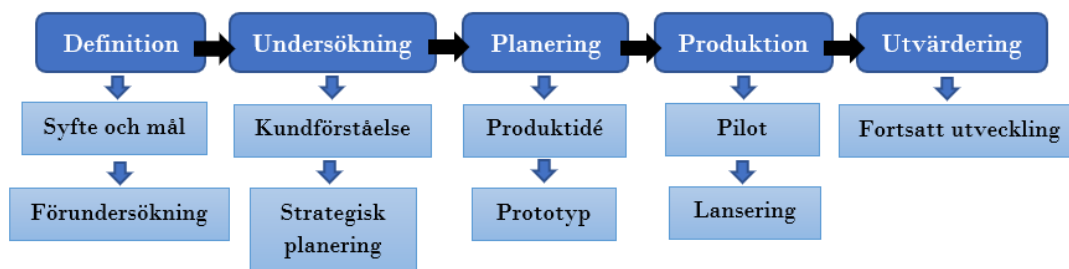
2 Tjänstedesignmodellen

Arbetsgruppen valde att använda tjänstedesign modellen i examensarbetet för att arbetsmetoden och själva arbetsprocessen passade bäst in på arbetets syfte och mål. Tjänstedesignmodellen är en process och ett hjälpmedel som hjälper att utveckla den blivande tjänsten. (Tuulaniemi , 2011, s. 58.) Processen bidrar även till att upptäcka nya möjligheter och att göra strategiska val som har betydelse för kunden. Kunden i detta arbete kommer även att kallas för målgruppen. Under arbetsprocessens gång ska arbetsgruppen komma ihåg att göra tjänsten betydelsefull för både arbetsgruppen själv och för kunden. (Tuulaniemi , 2011, s. 96.) En tjänst är kortfattat något som underlättar någons val och löser problem, som även ger information, kunskap, värde och upplevelse för kunden (Tuulaniemi , 2011, s. 59). Målet med tjänstedesignen är att nå en kundförståelse, upptäcka nya möjligheter och idéer, planera en fungerande tjänst och att förverkliga planen (Tuulaniemi , 2011, s. 111).

Arbetsgruppen kommer att följa tjänstedesign modellen av Tuulaniemi (2011, s. 128) där arbetsprocessen bygger på större huvudområden som därefter är indelade i mindre delområden. Se figur 1 ovan för en tydligare beskrivning hur arbetsprocessen kommer att se ut. Processen börjar med definitions delen som handlar om att gå igenom tjänstens syfte och mål, och därefter göra en förundersökning om de ämnen som tjänsten ska handla om. Efter definitions delen kommer själva undersökningen som baserar sig bland annat på att få en kundförståelse, dvs. undersöka målgruppen och deras behov. När kundförståelsen är uppnådd och man fått en förståelse hur tjänsten ska se ut, fortsätter undersökningsdelen med att bygga upp en strategisk planering med hjälp av informationen som man samlat under förundersökningen och kundförståelsen. Därefter kommer planeringsdelen som består av idéer och förslag som gjorts i strategiska planeringen samt konkreta exempel. Efter planeringen kommer produktionsdelen som handlar om att utföra den planerade tjänsten till

kunderna som en pilot dvs. som ett test och vid behov göra förbättringar. Därefter kommer själva lanseringen av tjänsten. Under utvärderingen skall utvecklingsprocessen och resultatet utvärderas. Denna modell är flexibel och kan användas enligt den egna utvecklingen av tjänsten (Tuulaniemi , 2011, s. 126). Alla dessa områden kommer att definieras utförligare enligt tjänstedesignen innan själva området behandlas för att tydliggöra hur denna arbetsprocess fungerar.

Figur 1: Översikt av tjänstedesign modellen

3 Definition

Definition enligt tjänstedesign är den som bildar tjänstens syfte och mål, som i början av arbetsprocessen skall definieras. Under definitionsdelen ska man lära känna målgruppen som tjänsten ska rikta sig till. Denna del kan även kallas för briefing, och med hjälp av det får man reda på målgruppens behov och om de har nytta av tjänsten samt vad målet med arbetsprocessen är. (Tuulaniemi , 2011, s. 132.) Briefing tillämpas i förundersökningen med hjälp av till exempel intervjuer, diskussioner och undersökningar (Tuulaniemi , 2011, s. 133).

Arbetets syfte och mål definierats redan i inledningen, dvs. syftet med arbetet är att öka intresset hos gymnasieelever för sjuksköteryrket och -utbildningen och målet är att utföra en marknadsföring som passar gymnasieeleverna. Målgruppen för undersökningen är gymnasieelever i årskurs 1 och 2, eftersom val av fortsatt utbildning kommer att vara aktuellt för dem i framtiden. Eleverna i åk 3 var i detta skede inte längre närvarande i skolan som gjorde att vi i examensarbetsgruppen gjorde beslutet att lämna bort dem. Arbetsgruppen planerade redan under definitions skede hur marknadsföringen skulle se ut och som redan tidigare nämnts så är tjänstedesignen en flexibel modell som gör att man inte måste följa någon specifik ordning under arbetsprocessen. Arbetsgruppen bestämde att marknadsföringen skulle bestå av en fysisk presentation och en kortfilm som kommer att

presenteras närmare senare i arbetet. Under definitions delen kommer arbetsgruppen att behandla första kontakten med målgruppen och förundersökningen.

3.1 Första kontakt med målgruppen

Arbetsgruppen kontaktade tre gymnasieskolor i Egentliga Finland för att fråga om eleverna i åk 1 och 2 skulle vara intresserade att delta i en enkätundersökning som handlar om sjuksköteryrket och -utbildningen. Därefter skulle arbetsgruppen åka och hålla en fysisk presentation som en del av marknadsföringen om sjuksköteryrket och -utbildningen för de eleverna som besvarat enkäten. Arbetsgruppen framställde ett e-postmeddelande till rektorerna för att få ett samtycke om deltagandet, vilket även fungerar som vårt forskningslov. I e-postmeddelandet presenterades examensarbetet, vad projektet handlar om, varför undersökningen görs och en bilaga på enkätfrågorna. Rektorerna i alla tre gymnasier bifogade meddelandet vidare till gymnasiets studiehandledare som sedan fortsatte kontakten med arbetsgruppen. Alla tre gymnasier som kontaktades svarade att de ville delta. För att nå den bästa möjliga marknadsföringen som passar målgruppen, använde arbetsgruppen en elektronisk enkätundersökning för att få bättre kundförståelse. Mer om enkätundersökningen och kundförståelsen definieras under rubriken undersökningar. Efter att gymnasierna valde att delta i undersökningen, skickade arbetsgruppen elektroniska enkäten till gymnasiernas studiehandledare och bad dem att skicka ut enkäten till alla elever i åk 1 och 2. Arbetsgruppen fortsatte hålla kontakt med gymnasiernas studiehandledare för att bestämma tidpunkten när arbetsgruppen kunde komma till gymnasiet för att hålla den fysiska presentationen.

3.2 Förundersökning

När man bestämt syfte och mål med arbetet kan man göra förundersökningarna för att tillämpa kunskapen inom den tjänst som valts. Med hjälp av förundersökningen får man en helhetsuppfattning om vad tjänsten baserar sig på och idén är att skapa en slags förståelse för beställaren. Målet med förundersökningen är att få klarhet i viktiga ämnen som berör arbetet, till exempel målsättningen och situationen idag. (Tuulaniemi , 2011, s. 136.) Vid förundersökningen kan man använda sig av benchmarking, som handlar om att observera, undersöka, jämföra och bedöma. Med hjälp av benchmarking kan man lära sig av andra, få inspiration och med hjälp av den utveckla den egna arbetsprocessen. (Tuulaniemi , 2011, s. 138.)

Under följande rubriker definieras ämnen som har en betydelse för detta arbete och områden som arbetsgruppen anser vara viktiga för själva materialet som används till marknadsföringskampanjen. Dessa ämnen kommer också att hjälpa arbetsgruppen att utveckla arbetsprocessen senare och ge idéer för utveckling. Sjukskötaryrket och -utbildningen är så att säga huvudämnet i detta arbete, men samtidigt bygger det på olika delområden som berör yrket och utbildningen. Även dessa kommer arbetsgruppen att behandla i förundersökningen.

3.2.1 Sjukskötaryrke och -utbildning

Sjukskötare är ett legitimerat yrke enligt finska lagstiftningen och rätten att utöva yrket som sjukskötare beviljas av Valvira, då utbildningen är genomförd och godkänd. En sjukskötare kan arbeta i varierande miljöer med olika patientgrupper inom social- och hälsovården och yrket är ett människonära arbete. Sjukskötaren är en av de högre utbildade yrkesprofessioner inom vårdarbete som gör självständigt och ansvarsfullt arbete som även baserar sig på vårdvetenskapliga teorier. Vårdvetenskap är alltså den vetenskap som används inom yrket och i själva vårdarbetet. (Yrkeshögskolan Novia, 2019.)

Sjukskötararbetet baserar sig på patientcentrerad vård, hälsorelaterade aspekter och att kunna ha ett tankesätt som ser helheten i vården. Sjukskötarens uppgift är att främja och uppehålla befolkningens hälsa, förebygga sjukdomar och vårda dem samt förebygga smärta och lidande hos patienterna. Sjukskötaren har även professionell kunskap att arbeta inom mångprofessionella arbetsgrupper. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. A.) Sjukskötarens arbete kan bedömas enligt patientresultaten baserat på omvårdnaden, det vill säga att man får reda på hur sjukskötarnas omvårdnad påverkar patienternas hälsotillstånd, funktionsförmåga, återhämtning av sjukdomar och livskvaliteten. Sjukskötarnas arbete syns även då patientens självförtroende och funktionsförmåga ökar, vårdtiden blir kortare, och patientens och anhörigas kunskap utvecklas då de får tillräckligt med information. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. C.)

Andra viktiga delar inom sjukskötaryrket är yrkesetiken och kollegialitet. Etiska riktlinjer hjälper sjukskötaren att göra dagliga beslut inom vårdarbetet. Till de etiska riktlinjerna hör bland annat att en sjukskötare respekterar patientens självbestämmanderätt och bemöter samt vårdar varje individ lika och respektfullt oberoende av patientens vårdbehov, hälsoproblem, modersmål, kultur, religion, hudfärg, ras, ålder, kön, ställning i samhället eller politiska åsikter. Inom vården strävar sjukskötaren efter att öka och stöda människornas egna

kraftresurser och förbättra deras livskvalitet. Sjukskötaren främjar patienternas individuella välbefinnande och skyddar människoliv. Sjukskötare skapar en vårdrelation som beaktar patientens värderingar, övertygelser och vanor, och bemöter patienten som en värdig människa. Vårdrelationen ska bestå av en öppen interaktion och ömsesidigt förtroende mellan vårdaren och patienten. (Sairaanhoitajaliito, 2020.)

Även kollegialitet är en viktig del inom sjukskötyrket som också baserar sig på yrkesetik. Det är viktigt att man uppskattar sina kollegor, behandlar dem rättvist och att man själv agerar förtroendefullt samt litar på sina kollegor. Det handlar om ett starkt samarbete som förstärker varandras kunskande, dvs. man känner till och erkänner sin egen kunskap men också kollegans kunskap. Det är även viktigt att man stöder kollegor i olika arbetsuppgifter och beslutsfattande och att man jämlikt delar ansvar, beslutsmyndighet och arbetsuppgifter. Kommunikation har en stor betydelse inom vårdyrket och därför skall kommunikationen fungera öppet, ärligt och förtroendefullt. Man ger och tar emot konstruktiv kritik och stöder kollegor i svåra situationer. (Sairaanhoitajaliito, Direktiv om kollegialitet för sjukskötare, 2019.)

Sjukskötarutbildningen omfattar 210 studiepoäng och den förväntade studielängden är 3,5 år. Sjukskötarutbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo består av grundstudier, teoretiska studier och kliniska studier, dvs. praktik och examensarbete. Utbildningen består av olika ämnen och områden inom vård av människor i olika åldrar och livssituationer. Bland annat medicinska ämnen, läkemedelsbehandling, anatomi, fysiologi, farmakologi, handledning och professionell kommunikation, folkhälsovetenskap, vårdvetenskap och resursförstärkande arbetssätt. Studierna förverkligas genom självstudier, smågruppsarbeten, virtuella studier, föreläsningar, kliniska övningar, simuleringar samt handledda praktiker ute på arbetsfältet. Att studera till sjukskötare vid YH Novia ger behörighet att jobba som sjukskötare inom hela EU då man utexaminerats. Hösten 2020 kommer läroplanen för sjukskötarutbildningen att uppdateras. Den nya läroplanen finns som bilaga 2. (Yrkeshögskolan Novia, 2019.)

Digitalt lärande inom högre utbildningar blir allt mer populärt. I artikeln *Effects of a digital educational intervention on collaborative learning in nursing education: A quasi-experimental study*, gjordes det en undersökning om hurdan effekt digitalt lärande har samt hur skillnaden mellan digitalt lärande och det traditionella klassrumslärandet ser ut. En sjukskötare skall kunna samarbeta, göra snabba beslut och kunna använda sig av digital teknik. Det som också krävs av en sjukskötare är problemlösning, sociala färdigheter samt

färdigheten att kunna anpassa sig och möta olika utmaningar och snabba förändringar. Digital inlärningsmetod ger en möjlighet att använda sig av digital teknik och att förbättra samarbetet och interaktionen mellan studeranden. (Männistö, o.a., 2019, s. 191.) Det ger även en möjlighet för flexibelt och självständigt lärande, oavsett tid och plats. Att arbeta tillsammans ökar studerandes aktiva deltagande i hela inlärningsprocessen. (Männistö, o.a., 2019, s. 192.)

Studeranden har flera fördelar av digitala samarbetsinläringar. Det ökar till exempel samarbetsförmågan och kritiskt tänkande, problem- och konfliktlösning, ökar sociala förmågan och motivationen att studera och ger ett högre inlärningsresultat än en traditionell klassrumslektion. Läraren har en stor roll vid den digitala inlärningsmodellen och måste kunna bygga upp undervisningen så att den uppnår de pedagogiska målen som krävs av en lektion. Läraren måste skapa, stöda, handleda och uppmuntra studeranden att använda kreativitet och kritisk tänkande vid en digital inlärningsmiljö. (Männistö, o.a., 2019, s. 192.)

Undersökningen som gjordes gick ut på att studeranden skulle utföra samma kurs men en del av studeranden utförde den via fysisk föreläsning i ett klassrum och andra delen av studeranden gjorde samma kurs men digitalt (Männistö, o.a., 2019, s. 192). Den digitala modellen av kursen gick ut på samarbete i studiegrupper. Studeranden använde sig av en plattform där de fick kursens material och kunde diskutera och kommentera under kursens gång. Inom studiegrupperna så fanns det en social interaktion mellan studeranden och som även hjälpte att utveckla studerandes problemlösning och beslutsfattande. Det fanns även ett konstant stöd av läraren genom hela kursens gång. Klassrumsföreläsningen bestod av närstudier i 33h under 10 veckor tillsammans med läraren som föreläste. (Männistö, o.a., 2019, s. 193.) Denna undersökning visade att studeranden i den digitala inlärningsgruppen hade en bättre inläring då den mättes med hjälp av en skriftlig tentamen i slutet av kursen (Männistö, o.a., 2019, s. 198).

Lärarens roll inom de fysiska klassrumslektionerna är ofta experten som delar med sig kunskap till studeranden. Inom den digitala inlärningsmiljön så måste studeranden arbeta självständigt för att lära sig. Läraren har en viktig uppgift att planera den digitala inläringen, så att den uppfyller de pedagogiska målen. Studeranden i den digitala inlärningsgruppen var mindre nöjda med lärarens insats än studeranden i klassrums föreläsningen. Det kan förklaras som att läraren är mer osynlig inom den digitala inläringen. Lärarens arbete i den digitala inläringen är att planera en undervisning som passar den digitala modellen. Läraren kan även känna lite osäkerhet och utmaning med att flytta en undervisning från den

traditionella klassrumslektionen till digital. Inom sjukskötarutbildningen så krävs det en social interaktion mellan läraren och studerande, då vårdläraren även fungerar som en förebild för studerande. (Männistö, o.a., 2019, s. 198.) Digitala föreläsningar kommer att öka med tiden och speciellt idag, då på grund av Covid-19 epidemin så är alla skolor stängda i vårt land under hela vårterminen och alla undervisningar fungerar digitalt. Det är en helt ny situation för både studerande och lärare. Som de även skrev i artikeln så har studerandes motivation en stor inverkan hur inläringen ser ut (Männistö, o.a., 2019, s. 198).

3.2.2 Evidensbaserad vård

Målet är att vårdbehovet skall besvaras med att använda metoder och praktisk vård som har visats vara effektiv. Med aktuell information menar man pålitlig forskningskunskap eller annan pålitlig information till exempel information av en expert inom området. Vid evidensbaserat beslutsfattande så utnyttjas även arbetarnas erfarenheter, kunskap om resurser och arbetsmiljön samt information om patientens livssituation och resurser. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. C.) Enligt kapitel 1 och 8§ i hälso- och sjukvårdslagen 2010/1326 ska hälso- och sjukvårdens verksamhet basera sig på evidens, god vårdpraxis och goda rutiner. Vården skall vara högkvalitativ och säker. (Hälso- och sjukvårdslagen, 1326/2010, 2010.)

Forskningsstiftelsen för vårdarbete Hotus (Hoitotyön tutkimussäätiö) som fungerar nationellt med att främja verksamhet för att effektivisera vårdmetoder och förbättra befolkningens hälsa. Forskningsstiftelsen Hotus samlar in, värderar och sammanfattar forskningsbelägg i vårdrekommendationer. I verksamheten beaktas även de nationella och internationella linjer inom social- och hälsovård som är aktuella. De har även samarbeten med service- och utbildningsorganisationer inom social- och hälsovården, samt med andra organisationer som handlar om hälsovetenskaplig forskning både nationellt och internationellt. (Hotus, u.d.)

År 2019 gjordes det en undersökning om hur evidensbaserad vård används i praktiken i Finland. Det kom fram att den vanligaste evidensbaserade vården som användes var fokuserad inom infektioner, näring, främjande av fallrisker och trycksår- samt sårvård och smärtlindring. I undersökningen fick personalen bedöma deras egna kunskaper och de som deltog tyckte att evidensbaserad vård är viktigt och har själv förveckligat den. Sjukskötarna var av den åsikten att de kan använda evidensbaserad vård i praktiken (Korhonen, Siltanen, Hahtela, & Holopainen, 2018, s. 37.) Största delen av sjukskötarna var också av den åsikten

att det inte finns ett effektivt och fungerande sätt att synliggöra, sprida eller ta i användning evidensbaserad vård. De var även av den åsikten att evidensbaserad vård inte i praktiken sprids inom organisationen. (Korhonen, Siltanen, Hahtela, & Holopainen, 2018, s. 38.)

Enligt vårdvetaren Katie Eriksson innebär vårdandet att både hand, huvud och hjärta strävar efter vårdandets huvudsakliga mål och patientens bästa genom att så mycket som möjligt ta patientens önskemål i beaktande. Figur 2, som är återskapad från boken ”Att bli sjuksköterska”, skriven av Elisabeth Dahlborg-Lyckhage, visar att sjuksköterskan använder sig av teoretisk kunskap, det vill säga huvudet, för att kunna utföra vårdarbetet som en bildad och lärd person. Hjärtat utgör sjuksköterskans vilja att hjälpa andra och utföra goda gärningar, medan vårdandet med handen utgörs av sjuksköterskans skicklighet för utförandet av det praktiska arbetet så att det ska se bra och säkert ut. (Dahlborg-Lyckhage, 2018, s. 180.)

Figur 2: Vårdandet som verksamhet

Evidensbaserad funktion påverkar befolkningen, sjuksköterskan, hälso- och sjukvårdssystemet samt forskningar och skolningar. Nyttan som befolkningen har av evidensbaserad funktion är bland annat att det ger bättre förutsättningar för patientcentrerad vård, bättre behandlingsresultat, högre vårdkvalité, ökad patientsäkerhet, kortare sjukhusvistelse samt bättre jämställdhet då alla hälsovårdstjänster fungerar lika och patientens preferenser tas i beaktande vid beslutsfattningen. Evidensbaserad funktion ökar sjuksköterskans arbetstillfredsställelse och ger kunskap att ta patientens preferenser i beaktande i praktiskt vårdarbete. Sjuksköterskan har även en konstant utveckling inom expertuppgifterna samt ett stöd för själva yrket och karriärutvecklingen. Den nytta som hälso- och sjukvården har av evidensbaserad funktion är bl.a. att patientsäkerheten ökar, kostnaderna minskar och det

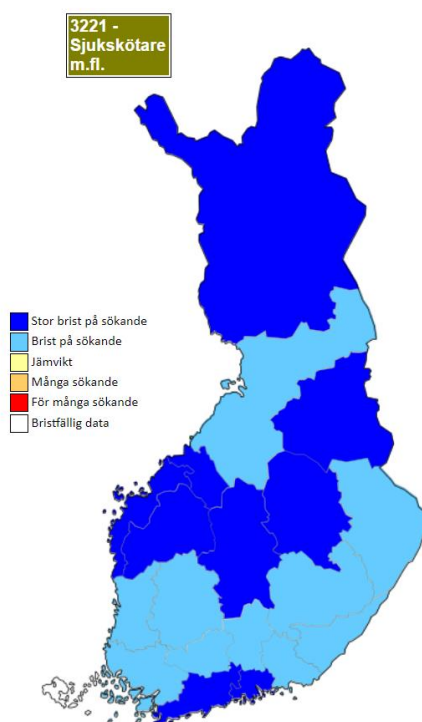
finns en starkare grund för investeringsbeslut samt bättre behandlingsresultat. (Jylhä, Oikarainen, Perälä, & Holopainen, 2019, s. 11.)

3.2.3 Situationen idag

Behovet av vårdare ökar med åren då allt fler sjukskötare går i pension, år 2030 kommer hälften av de nuvarande sjukskötarna vara pensionerade (Langh, 2019). Sjukskötarna är allt mer missnöjda på grund av att de inte kan utföra sitt arbete som de är stolta över, så bra som de själva skulle vilja. Enligt barometern för sjukskötarnas arbetsförhållanden är sjukskötarna allt mer missnöjda inom de flesta områden jämfört med resultat från tidigare år. Det som har fått mest kritik är bland annat arbetshandledningen, välbefinnandet på arbetsplatsen och bristande arbetskraft. Sjukskötarna ser sitt arbete meningsfullt men största delen är ändå missnöjda med lönen som även sänker motivationen eftersom bara få sjukskötare upplever att lönen motsvarar arbetsuppgifterna. Allt fler sjukskötare har tankar om att byta yrke på grund av lönen och dåliga arbetsförhållanden. (Hahtela, Sairaanhoitajien työolobarometri 2018, 2019, ss. 36-37.)

Enligt yrkesbarometern finns det 1531 arbetslösa och permitterade sjukskötare och 2160,5 antal nya arbetsplatser i Finland. I figur 3 presenteras hur sjukskötarnas arbetssituation ser ut idag. Statistikresultaten är ett medelvärde från tiden juli till december år 2019. (Ammattibarometri, u.d.) I Finland finns det 72 208 sjukskötare i arbetslivet och av dem är 29,8% under 35 åringar, 51,8 % är 35–54 åringar och 18,4% är över 55 åringar. Största delen av sjukskötarna, dvs. 83,8% jobbar inom den kommunala sektorn. Inom den privata sektorn jobbar 15,2% och inom staten 1,0%. Sjukskötaryrket är kvinnodominerat, 92,6% är kvinnor och 7,4% är män. Det är ca 2 000 personer inom social- och hälsovården som lämnar sjukskötaryrket varje år. Under åren 2010–2020 var det ca 500–600 sjukskötare som lämnade arbetslivet i året. År 2018 började 4170 nya sjukskötarstuderande inom yrkeshögskolan och samma år utexaminerades det 3507 nyblivna sjukskötare. (Sairaanhoitajaliitto, 2020.)

Figur 3: Statistiken över sjukskötarens arbetssituation runt om i Finland.

Denna information stöds även av artikeln *District nursing today* (While, 2020, s. 102) enligt vilken den åldrande personalen är en av vårdenhetens största utmaningar i framtiden. Enligt artikeln kommer 46% av personalen att antingen gå i pension (25 %) eller säga upp sig (21 %) inom sex år. Dessa siffror har tagits fram efter en brittisk online undersökning gjord av Queen's Nursing Institute 2019. I undersökningen deltog 2 858 deltagare och den gjordes sommaren 2019 för att ta reda på situationen inom distriktsomsorgen. I artikeln framkommer det också att majoriteten av de svarande är eniga om att det blir en hel del övertidsarbete på grund av personalbrist, vilket är ett problem som inte heller gynnas av den åldrande arbetskraften.

Sam Foster (2017) har undersökt några av de svårigheter sjukvårdspersonalen riskerar att stöta på och hur man kan minimera riskerna för dessa. Foster lyfter även fram att kvaliteten på vården försämras i och med att andelen sjukskötare som säger upp sig är högre än antalet sjukskötare som påbörjar sin karriär. En annan prövning inom vården är enligt Foster den åldrande befolkningen som leder till att patienterna blir mindre självständiga och mer krävande, vilket ökar behovet av vårdare. Enligt Fosters erfarenhet kan många av dessa hinder underlättas med hjälp av tillräcklig planering och uppföljning av arbetsmetoder och personalantal. Vid dessa prövningar för vårdpersonalen är det viktigt för ledningen att se till att en säker bemanning råder på arbetsplatsen för att motverka riskerna för att vårdens kvalitet lider.

3.2.4 Sjukskötaryrket i media

Baserat på de artiklar och inlägg på sociala medier vi hittat som behandlar teman inom hälso- och sjukvårdsbranschen upplever vi att det oftast är de negativa sidorna med yrket som lyfts fram. Enligt en artikel publicerad på Svenska YLE är unga sjukskötare i åldrarna 26–35 mest missnöjda med sina arbetsförhållanden enligt Sjukskötarförbundets barometer 2014. Det som sjukskötarna uttrycker mest missnöje med är reglerna på arbetsplatsen, beslutsfattandet och ledningens agerande i problemsituationer. Deltagarna i undersökningen anser att något som kan öka sjukskötarnas välbefinnande är fungerande arbetsrutiner med tydliga arbetsuppgifter, regelbunden utvärdering av arbetet, rättvis rekrytering som baseras på kunskapsbehov, fungerande handledning av studerande samt en öppen och ärlig relation till ledningen. (von Kraemer, 2015.)

Enligt Yle Nyheter har sökande till vårdutbildningen minskat under åren och bilden av vårdyrket har förändrats bland sökande (Yle, 2020). Man ser inte tydliga skillnader i statistiken av att det skulle vara mindre nya sökande till sjukskötarutbildningen i de svenska yrkeshögskolorna, men till samma utbildning i de finska yrkeshögskolorna ser man en skillnad mellan åren. Där skillnaden syns i statistiken är hur många som utexamineras från utbildningen, jämfört med antalet nya studeranden per år. Det är mindre utexaminerade färdiga sjukskötare per år än antalet nya sökanden till utbildningen. (Vipunen, 2019.) Men som det även stod i artikeln, har enligt statistiken antalet utexaminerade per år varit nästan oförändrad under flera år (Yle, 2020).

Enligt samma artikel har synen på vården förändrats på grund av att de inte talas på mycket positivt om vårdyrket utan den informationen som kommer fram om vårdyrket är vanligtvis negativ, som kan vara en orsak att sökanden minskar till utbildningen. Som även nämnts tidigare kommer det att ställa till med problem då över hälften av sjukskötarna kommer att gå i pension innan år 2030. Enligt artikeln har det även gjorts en undersökning om att det behövs 200 000 nya vårdare till år 2035, och det beror på att befolkningen åldras och deras behov ökar. (Yle, 2020.)

Tv skapar, såsom litteratur, föreställningar om hurdan vårdkulturen har varit och är idag och detta har stor betydelse för hur yrkespersonen ser ut enligt resten av samhället. Tv har en stor publik och kan fort föra information eller föreställningar vidare. Sjukskötaren syns oftast i tv som en kvinnlig vårdassistent som inte behöver använda så mycket kunskap, och omvårdnaden syns oftast bara lite i farten, det vill säga att kvinnorna bara gör det automatiskt av sin natur. Sexualiseringen av sjuksköterskan, det vill säga bilden av den sexiga

sjukskötaren påbörjades på 1960-talet och är än idag en stor del av olika dokusåpor på tv. Överallt i tv-serier påpekas det att endast kvinnliga kvinnor är sjukskötare och att det bara är en position under läkaryrket. Också faktumet att de flesta sjukvårdsserier på tv utspelar sig inom akuta situationer och vården inom detta område. Det ger en missvisande bild av att vårdare alltid bara jobbar inom akutvård eller intensivvård. Möjligheterna att jobba inom till exempel psykiatri eller inom öppen vård glöms oftast bort. (Dahlborg-Lyckhage, 2018, ss. 29-30.)

Ett ofta förekommande problem inom hälso- och sjukvårdsbranschen är att sjukskötare väljer att byta yrke, något som upp till var fjärde sjukskötare under 35 år har övervägt att göra skriver Berghäll (2015) i en artikel baserad på sjukskötarförbundets barometer från samma år. Orsakerna till att det är just unga sjukskötare som väljer att sluta arbeta inom branschen beror på att de känner att de inte har möjlighet att varken påverka sitt jobb eller komma in i gemenskapen på arbetsplatsen på grund av bristande fortbildningsmöjligheter och dåligt arbetsklimat. I artikeln beskrivs sjukskötarens jobb som krävande och ojämlikt, vilket samtidigt som det ger en realistisk bild av situationen för anställda inom vården, bidrar till att utomstående har svårt att få en positiv inställning till vårdyrket. Sjukskötarföreningen har även gjort en undersökning som handlar om sjukskötarstuderanden och hur de upplever yrket och utbildningen, och i undersökningen kom det fram att nästan var fjärde sjukskötarstuderande funderar på att byta yrke. Det ställdes även en tilläggsfråga till sjukskötarstuderande varför de inte är nöjda med yrkesvalet och då hade studerande svarat bl.a. för att lönen inte motsvarar arbetsuppgifterna, brist på flexibilitet inom arbetsturer, skiftesjobb, faktorer som orsakas när det är brist på arbetare, offentlig smutskastning och brist på respekt. (Sairaanhoitajaliitto, 2019.)

3.2.5 Språkets betydelse

Om en medborgare ska vara i kontakt med statliga myndigheter och kommunala myndigheter som har två språk, ska var och en ha rätt att använda sig av antingen svenska eller finska, enligt kapitel 2 och 10§ i språklagen 423/2003 (Språklagen 2003/423, 2003). Enligt hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010 kapitel 1 och 6§, ska alla kommuner ordna hälso- och sjukvård på kommunens eller samkommunens språk. Tvåspråkiga kommuner skall ordna hälso- och sjukvårdstjänster på både finska och svenska. (Hälso- och sjukvårdslagen, 1326/2010, 2010.) Om en enspråkig kommuns myndigheter bara använder sig av kommunens språk, har varje person ändå rätt att bli hörd på sitt eget språk (Språklagen 2003/423, 2003).

För att arbeta som sjukskötare i Finland vore det optimalt att ha goda språkkunskaper på båda språken. Arbetsgivaren ska alltid kontrollera att alla personer som blir anställda har tillräcklig språkkunskap för de arbetsuppgifter som ska utföras. Valvira (tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården), kan kontrollera språkkunskaperna inom finska och svenska bland alla arbetssökande som har fått sina yrkeskvalifikationer på ett annat språk än finska eller svenska. Om den yrkesutbildade personen inte kan språket som patienten använder sig av, ska en tolk anlitas. (Valvira, 2018.) En undersökning som Regionalförvaltningsverket har gjort våren 2017 visar att hälften av arbetstagarna i de tvåspråkiga kommunerna i Finland inte kan det andra inhemska språket. Dessutom får färre än hälften av patienterna i Inre Finland och Västra Finland vård på sitt modersmål, enligt artikeln ”Språket brister inom vården”. (Sandvik, 2018.)

4 Undersökning

Undersökningen handlar om att samla information för att kunna skapa en gemensam förståelse med beställaren och kunden. Kunden är en stor del av processen och med kundförståelse försöker man få kundens tillit och ge en positiv upplevelse av den kommande tjänsten. (Tuulaniemi , 2011, s. 26.) Idén med kundförståelsen är att samla och analysera kundernas åsikter, behov, förväntningar och mål som sedan har en betydelse för planeringen av tjänsten. Målet är att målgruppen använder sig av den färdiga tjänsten och att uppfylla kundernas behov och önskningar. Med hjälp av kundförståelsen kan man erbjuda en tjänst som uppfyller kundernas behov och som sedan kan leda till en lyckad tjänst som används av målgruppen. Meningen med undersökningen av kundförståelsen är att få betydelsefull information som kan utnyttjas vid planering, och som ger en riktning för arbetet samt inspiration. (Tuulaniemi , 2011, s. 142.)

Under undersökningen behandlas datainsamling och litteratursökning som använts i detta arbete, kundförståelsen, som beskriver hur arbetsgruppen har nått en förståelse till kunden och strategisk planering, som behandlar ämnen som arbetsgruppen ansåg att har en betydelse för marknadsföringen efter att förundersökningen var gjord och kundförståelsen var analyserad.

4.1 Datainsamling och litteratursökning

I examensarbete har det använts tillförlitliga källor i form av nätsidor, artiklar, böcker och databaser. I vår examensarbetsgrupp valde vi att använda en stor del nätsidor då de är

aktuella och uppdaterade till den nyaste evidens, då vi lever i en värld var de sker snabba förändringar. Nätsidor som använts i detta arbete är bl.a. Tehy (social- och hälsovårdens fackförbund), Novia, Sairaanhoidajaliitto och Valvira. Det har även använts aktuella tidskrifter som Svenska yle och Huvudstadsbladet för att få en uppfattning om hurdana informationer som sprids ut till allmänheten om sjuksköterskeryrket. Lagtexter används också i arbetet från nätsidan Finlex.

Arbetsgruppen har använt olika vetenskapliga databaser som EBSCO Academic Search Elite, CINAHL with full text, SweMed+, Nordic Journal of Nursing Research och Hotus. Sökorden har använts och valts enligt arbetets behov. Alla sökningar har begränsats inom tiden 2015–2020 för att få artiklar med nyaste evidens. En del sökningar har även avgränsats till Finland och Norden för att få en evidens så nära vårt land som möjligt. Sökhistoriken och närmare beskrivning av sökorden samt valda artiklar presenteras närmare i bilaga 8. Böcker som använts i arbetet är sökt manuellt från bland annat Yrkeshögskolan Novias bibliotek och Åbo Akademiens bibliotek via databasen Alma. Böckerna har valts på basen av ämnet och årtal.

4.2 Kundförståelse

Målgruppen i arbetet är gymnasieelever och målet med arbetet är att marknadsföra sjuksköterskeryrket och -utbildningen för gymnasieeleverna. För att nå den bästa möjliga marknadsföringen krävs kundförståelse. Det som arbetsgruppen vill undersöka för att nå kundförståelsen är gymnasieelevernas åsikter, kunskap och synpunkter om sjuksköterskeryrket och -utbildningen. Till metoden för undersökningen valdes en kvantitativ enkätundersökning på grund av att målgruppen är stor och för att arbetsgruppen ville ha en förståelse för ett visst fenomen.

4.2.1 Målgruppen

I början planerades målgruppen för studien vara tredje årets gymnasiestuderande, eftersom de skulle ha mest nytta av att få information om utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia och sjuksköterskeryrket i allmänhet då de söker till fortsatta studier redan på våren. Eftersom abiturienterna skulle påbörja sin läsledighet redan mitten av februari, beslöt arbetsgruppen rikta studien till andra och första årets studerande istället. Detta val understöddes av studiehandledarna i de gymnasier som kontaktades, eftersom de ansåg att många av abiturienterna redan bestämt sig för vart de skall söka vidare för fortsatta studier.

Enligt boken *Att bli sjuksköterska - en introduktion till yrke och ämne* kan processen för ungdomars yrkesval delas in i tre steg; fantasifas, tentativ fas och realistisk fas (Dahlborg-Lyckhage, 2018, s. 25). Under fantasifasen är ungdomens alla yrkesdrömmar möjliga, i den tentativa fasen börjar ungdomens egna intressen styra valet av yrke och drömmarna blir mer uppnåeliga. Dahlborg-Lyckhage (2018, s. 25) menar att den realistiska fasen, där möjligheter och eventuella hinder börjar påverka ungdomens yrkesval, inträffar ungefär vid 17-års ålder. Detta påstående stöder vårt beslut om att rikta studien till gymnasieeleverna i åk 2 snarare än åk 3, eftersom eleverna i åk 2 enligt denna teori är mitt i den realistiska fasen. De faktorer som spelar in i den realistiska fasen är t.ex. ungdomens personliga förutsättningar och yttre förhållanden. Under alla faser är faktorer som könsroller och föräldrarnas yrken viktiga i ungdomens yrkesval.

4.2.2 Kvantitativ enkätundersökning

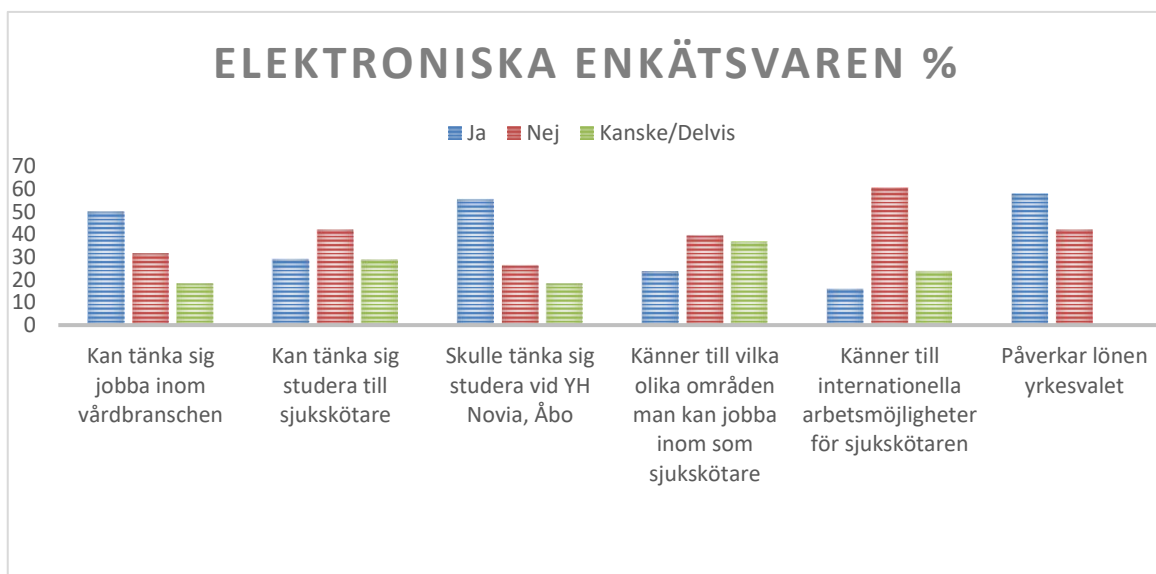
För att uppnå en kundförståelse av målgruppen, bestämde sig arbetsgruppen för att använda en elektronisk enkätundersökning som gymnasieeleverna frivilligt fick svara på frågor som handlar om sjuksköttaryrket och -utbildningen. Enkäten bestod av åtta flervalsfrågor samt två öppna frågor. Med frågorna ville arbetsgruppen få reda på elevernas tankar och åsikter kring yrke och utbildningen. Enkätfrågorna presenteras närmare i bilaga 3. Arbetsgruppen valde att ställa sådana frågor där man kunde få reda på gymnasieelevernas syn på vårdyrket, hurdan kunskap de har om yrket och möjligen få ett svar varför sökanden till sjukskötarutbildningen minskat enligt statistiken, som tidigare nämndes under rubriken sjuksköttaryrket i media. Arbetsgruppen ansåg att tio frågor var ett passande antal för att hålla enkäten kort och koncis för att så många elever som möjligt skulle vilja besvara den. Vi gjorde ett antagande om att respondenterna skulle bli uttråkade och avbryta om enkäten blev för lång. Arbetsgruppen hoppades att genom att hålla enkäten relativt kort kunna få in fler svar på de öppna frågorna som var frivilliga att besvara.

En kvantitativ undersökning strävar efter att undersöka så korrekt som möjligt likheter, förekomster, skillnader, samband, orsaker eller effekter som har en inverkan på ett eller flera fenomen. Målet med att använda en kvantitativ undersökning är att få ett resultat som ger generaliserbara resultat. (Kristensson, 2014, s. 56.) Kvantitativ datainsamling kan göras på olika sätt, och vi valde att använda oss av enkätundersökning. Resultatet som fås i en kvantitativ undersökning baserar sig vanligen på statistiska beräkningar som kan presenteras i form av tabeller, figurer, diagram och siffror. (Kristensson, 2014, s. 57.) Vi valde även att använda oss av slumpmässig urvalstyp, där alla i den population dvs. målgruppen har en

chans att delta (Kristensson, 2014, s. 83). Enkätundersökning ställer exakt samma frågor till alla som deltar och det är enklare att analysera resultaten än vid en intervju och då kunde även målgruppen vara större. I enkäten kommer att finnas både öppna och slutna frågor. Efter att enkäterna är besvarade börjar själva planeringen för fysiska marknadsföringen där arbetsgruppen fokuserar på resultatet i enkäten och med hjälp av dem planera ihop materialet för själva presentationen, dvs. ta upp de områden där eleverna har besvarat att de har mindre kunskap om.

4.2.3 Analys av kundförståelsen

Som nämnts tidigare använde vi oss av en enkätundersökning som metod för kundförståelsen. Se bilaga 1 för enkätfrågorna. Det var allt som allt 38 elever som besvarade enkäten. Hälften av eleverna dvs. 50% svarade att de kunde tänka sig att arbeta inom vårdbranschen medan resterande 31,6% svarade nej och 18,4% svarade kanske. Det är lika många som kunde tänka sig att studera till sjukskötare som de som svarade att de kanske kunde studera till sjukskötare dvs. 28,9% svarade ja de kan tänka sig att studera till sjukskötare och 28,9% som svarade kanske. 42,1% svarade att de inte kunde tänka sig att studera till sjukskötare. I enkäten fanns även en fråga om de kunde tänka sig att studera på Yrkeshögskolan Novia i Åbo, då svarade 55,3% ja, 26,3% svarade nej och 18,4% svarade kanske. Det är 39,5% av eleverna som inte känner till vilka olika områden man kan arbeta inom som sjukskötare och 36,8% som kanske vet och 23,7% som känner till olika områden. Internationella arbetsmöjligheter känner 60,5% av eleverna inte till om vilka möjligheter det finns, 23,7% vet delvis och 15,8% känner till vad det finns. 57,9% svarade att lönen påverkar deras val och 42,1% svarade att den inte påverkar.

Figur 4: Översikt av elektroniska enkätsvaren

Media har påverkat största delen av elevernas syn på vårdyrket, 21,1% av eleverna svarade att media har påverkat och 31,6% har media påverkat delvis. Resterande 47,4% av eleverna svarade att media inte har påverkat deras syn på vårdyrket. Det fanns även en tilläggsfråga till dem som svarat att media har påverkat deras syn, om den påverkats negativt eller positivt. 55,6% svarat att media påverkat deras syn negativt och resterande 44,4% positivt.

Figur 5: Översikt av enkätsvaret om media påverkat gymnasieelevernas syn på vårdyrket

De svar vi fått in från de öppna frågorna i enkäten är väldigt varierande. Alla 38 respondenter har besvarat fråga 9 där de ombeds beskriva med tre ord vad de tänker på när de hör ordet sjukskötare. Se bilaga 4 där elevernas beskrivningar presenteras närmare. Majoriteten av orden som eleverna valt att använda har en positiv klang, exempel på ord som använts är; hjälpsam, duktig, snäll, och stark. Några av respondenterna ansåg att sjukskötarens arbete är krävande och att sjukskötare har dålig lön, vilket är intressant eftersom det enligt vår examensarbetsprojektbeskrivning är så sjukskötarens arbete ofta beskrivs idag.

I artikeln *Factors that Inform Students' Choice of Study and Career* (Lawer, 2015, ss. 43-45) görs en undersökning om faktorer som informerar studerande om vilka karriär- och utbildningsmöjligheter de kan välja mellan och vad som påverkar deras val. Undersökningen gjordes både genom frågeformulär och intervjuer av studeranden. I undersökningen framkom det att karriärvalsprogrammet, motsvarande studiehandledning, inte var tillräckligt uppmärksammat för att studerande skall kunna dra nytta av det, och att studerandes möjligheter till vägledning för yrkesval är begränsat. I artikeln lyfts det fram att faktorer som ekonomisk status, familjeförhållanden, nationalitet, kulturell bakgrund och utbildningsmöjligheter påverkar en persons val av yrke.

Slutsatsen som gjordes utifrån studien är att handledning av studerande inte enbart skall utgöras av studieteknik och hur de skall gå till väga för att komma igenom examinationer. Handledningen bör även innehålla vilka jobbkrav, risker, förväntningar och fördelar som medföljer ett yrke. Att få denna typ av information gynnar studeranden mycket eftersom begränsad information om karriärmöjligheter har en negativ påverkan på ungdomars karriärval och framtidsplaner. I slutet av artikeln lyfts rekommendationer om vilka typer av vägledning ungdomar kan ges för att få en bättre insyn i vilket yrke de skall välja, däribland att personer från olika yrkesgrupper borde hjälpa studeranden genom att ge dem bredare information om yrket och arbetslivet. (Lawer, 2015, s. 48.)

Ungas föreställningar om vårdyrket kommer delvis från upplevelser av att själva vara patienter, men också av anhöriga som jobbar inom vårdbranschen. Det som visas i olika tv-program påverkar också deras syn på arbetet. Motivet för att välja vårdyrket grundar sig oftast i att ge vård och omsorg till andra människor, materiella faktorer spelar inte en så stor roll i yrkesvalet. Det har studier bland sjukskötarstuderande påvisat. Få säger att titeln sjukskötare är deras drömyrke, men desto fler tyckte att de hade personliga egenskaper som skulle göra dem passande för sjukskötaryrket. En del hade valt yrket för att de såg utbildningen som en grund för andra yrken inom både den privata och den offentliga sektorn, andra hade inte kommit in på läkarutbildningen och därför nöjt sig med sjukskötarutbildning. (Dahlborg-Lyckhage, 2018, ss. 27-28.)

Sjukskötarstuderande kan delas in i olika typgrupper beroende på deras föreställningar om yrket och hurdan en bra sjukskötare är. Dessa är realisten, idealisten och sökaren. Alla tre har olika orsaker till att de sökte sig till sjukskötarutbildningen. Realisten vill ha kunskap för att kunna göra förändringar i vården med stöd från tidigare erfarenhet samt vill ha mer kunskap. Idealisten söker sig till utbildningen för att man vill vårda och hjälpa samt arbeta med människor. Sökaren vill ha ett yrke där man har stora internationella möjligheter och kan arbeta på spännande ställen utomlands. Sjukskötaryrket är för dem en grund till andra yrken och de ser inte sig själva som sjukskötare för resten av sitt liv. (Dahlborg-Lyckhage, 2018, s. 28.)

Sex av respondenterna hade besvarat den sista öppna frågan där de hade möjlighet att ställa egna frågor. Frågorna berörde lönen, arbetstider, vad som krävs för att bli antagen, karriärutveckling, ifall arbetet är psykiskt påfrestande och hur man klarar av det samt hur arbetsstämningen är. Dessa frågor besvarades i PowerPoint-presentationen som sedan skickades ut till skolan. Se bilaga 5 för närmare beskrivning av elevernas frågor.

4.3 Strategisk planering

Strategisk planering handlar om att gå igenom det som kommit fram under briefing skedet och vid förundersökningen. Med hjälp av dem gör man upp en strategisk planering för tjänsten och där behandlar man det som har en betydelse för tjänstens utveckling. (Tuulaniemi , 2011, s. 174.) Under strategisk planering tas de områden upp som arbetsgruppen anser ha en betydelse för marknadsföringen, det vill säga ämnen som kan användas i marknadsföringskampanjen. Ämnena som behandlas under strategisk planering valdes av arbetsgruppen på basen av informationen som kommit fram under förundersökning och resultaten av kundförståelsen.

En stor del av gymnasieeleverna hade besvarat i enkäten att lönen har en betydelse för yrkesvalet och att de inte hade tillräcklig kunskap om olika områden en sjukskötare kunde arbeta inom. Enligt enkätsvaren visste inte en stor del av gymnasieeleverna vilka internationella möjligheter en sjukskötare har. Språkets betydelse bestämde vi också inom arbetsgruppen för att ta med i marknadsföringen för att framhäva fördelarna för svenska språket inom yrket samt att det är optimalt att kunna båda språken inom arbetslivet som sjukskötare i Finland. Dessa ämnen kommer bland annat att bearbetas under strategisk planering.

4.3.1 Karriärutveckling

Informationshanteringen har ökat inom samhället och arbetslivet, och därför anses det vara viktigt att som en sjukskötare ha kunskap inom det. Det är även viktigt att en sjukskötare kan arbeta självständigt och har kunskap inom problemlösning samt kan hantera olika sociala kontakter. Därför anses det vara väsentligt att redan under studietiden få öva och utveckla den egna professionella tillväxten. Att utveckla sin egen professionella tillväxt är att ta reda på den nyaste och aktuella informationen och att utveckla skickligheten och tekniken inom arbetet. En professionell tillväxt börjar från självkännedom och att utveckla den egna kunskapen och förmågan man har, samt att få feedback. En sjukskötare skall känna till sina egna möjligheter och gränser. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, s. 460.) Hobbyn, intressen och arbetserfarenheter kan också utnyttja vid yrkesutvecklingen. Målet med professionell tillväxt är att förbättra den egna prestationen och kunskapen. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, ss. 460-461.)

Sjukskötare har en möjlighet att välja varierande typer av arbetsplatser och bygga upp sin karriär. På grund av den konstant förändrande hälso- och sjukvården måste varje sjukskötare alltid se till att man går på olika fortbildningar för att bibehålla och utveckla sin kunskap. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. B.) Det finns möjlighet att utveckla sina kunskaper via olika fortbildningar. Fortbildning handlar om att öka, fördjupa och utveckla kunskapen inom utbildningen eller annan anskaffad kunskap man redan har från tidigare. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, s. 465.) Enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994 kapitel 3 18§, har sjuksköterna även skyldighet att upprätthålla och utveckla yrkeskunskapen (Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994, 1994).

Det finns många nya alternativ efter att grundutbildningen är gjord och man har fått sin examen. Redan om man som sjukskötare vill arbeta kliniskt finns det många olika möjligheter, som till exempel inom hemsjukvård, förstavård, vård av fångar, öppen vård, specialistsjukvård, privata sektorn, tredje sektorn eller primärhälsovården. Om man inte vill arbeta kliniskt kan man till exempel arbeta med expertuppgifter, som utbildare eller forskare, få tjänst som förman, arbeta inom utvecklingsarbetet, organisationer eller politiken. (Sairaanhoitajaliitto, u.d. B.) Kunskapen man har som sjukskötare kan och bör upprätthållas och kompletteras med olika typer av skolningar, specialisering, andra tjänster och fortsatta högre utbildningar. Då man fått sin sjukskötarexamen kan man fortsätta studera på högre YH eller göra en magisteravhandling på universitet. (Yrkeshögskolan Novia, 2019.)

I en undersökning som gjordes av sjukskötarföreningen undersöktes sjukskötarstuderandes upplevelser av yrket och utbildningen, ställdes även en fråga om deras mål inom karriärutveckling. De flesta sjukskötarstuderande svarade att de tänker arbeta som sjukskötare och utveckla den professionella tillväxten inom branschen. De flesta hade svarat att de tänker vidareutbilda sig för att få specialkompetenser som sjukskötare. En mindre del av studeranden svarade att de tänker vidareutbilda sig till en expert inom det kliniska området eller att de tänker vidareutbilda sig till vårdlärare eller förman. (Sairaanhoitajaliitto, 2019.)

Högre yrkeshögskoleutbildning består av 60–90 studiepoäng och studietiden är ca 1–1,5 år. För att studera inom högre yrkeshögskola krävs det att man har tre års arbetserfarenhet efter att man blivit utexaminerad. Högre yrkeshögskoleutbildningen handlar kortfattat om att fördjupa sig mer i själva yrket, arbetslivet och samhällets betydelse. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, s. 465.) Yrkespedagogisk lärarutbildning

är för de som är intresserade av att arbeta till exempel som lärare inom yrkeshögskolor. Utbildningen ger alltså en allmän pedagogisk behörighet. För att bli antagen till utbildningen krävs utbildning och arbetserfarenhet inom det ämne eller utbildningen man söker som lärare till. Utbildningen består av 60 studiepoäng. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, s. 466.)

Efter sjukskötarutbildningen vid yrkeshögskolan har man möjlighet att söka sig vidare till universitet för att studera t.ex. vårdvetenskap. Efter den utbildningen har man möjlighet att arbeta inom social- och hälsovården till exempel med planerings-, utvecklings- eller ledningsarbete. Man kan studera vårdvetenskap både på kandidatnivå och magisternivå. Färdig magisterutbildning inom vårdvetenskap ger färdighet att fortsätta studera bland annat till doktorand inom vårdvetenskap. (Rautava-Nurmi, Westergård, Henttonen, Ojala, & Vuorinen, 2015, s. 467.)

Efter tre års arbetserfarenhet som sjukskötare kan man söka sig till en tilläggsutbildning om förskrivningsrätt av läkemedel som består av 45 studiepoäng. I tilläggsutbildningen ingår säker läkemedelsvård i patientarbete, undersökning av patienten och kliniskt beslutsfattande, läkemedelsbehandlingsens juridiska och etiska kunskaper, förverkligande av kliniskt vårdarbete och farmakologi och förskrivning av läkemedel. (Novia, u.d.) En sjukskötare med förskrivningsrätt handlar alltså om att en sjukskötare får skriva ut begränsade läkemedel till patienter vid sjukskötarmottagningar till exempel inom primärvården, polikliniker, hemsjukvården eller olika enheter. Anledning till förskrivning av läkemedel kan vara t.ex. patientens förebyggande vård, läkarens ordination om fortsättning av läkemedlet eller ett läkemedel som sjukskötaren anser att krävs för vården. Fastän sjukskötaren har gått tilläggsutbildningen för att förskriva läkemedel krävs det ett skriftligt godkännande av läkaren på den enheten där sjukskötaren jobbar. Läkaren ska även skriftlig förordna om vilka läkemedel som sjukskötaren får förskriva samt vilka begränsningar som gäller. (Valvira, 2019.)

År 2020 har läkemedelssortimentet blivit bredare för sjukskötaren med förskrivningsrätt, det vill säga de får skriva ut fler olika läkemedel åt patienterna. Sjukskötarens rätt att förskriva läkemedel underlättar och effektiviserar patientens vård och gör hälso- och sjukvårdssystemet smidigare. (STM, 2019.) Sjukskötarens förskrivningsrätt tillämpas även i lagen om social- och hälsovårdsministeriets förordning 992/2019 kapitel 3 och § 16. I lagen är vilka läkemedel som sjukskötare med förskrivningsrätt får ordinera till patienten uppräknade. De är även listat i kategorier vilka mediciner som sjukskötaren får ordinera beroende på situation

t.ex. inledande av medicinering och fortsatt medicinering enligt vårdplan. (Social- och hälsovårdsministeriets förordning om ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om förskrivning av läkemedel 992/2019, 2019.)

4.3.2 Internationella möjligheter

Sjukskötarutbildningen är giltig internationellt och ger därför finska sjukskötare möjlighet att både arbeta och studera utomlands. Målet inom EU är att all högre utbildning ska vara jämförlig mellan länder för att arbetskraften skall kunna sträckas över landsgränserna. Universitet och högskolor inom unionen och de nordiska länderna tillämpar även internationellt samarbete genom utbyten av både studerande och lärare. Mellan alla länder som dessutom är anslutna till International Council of Nursing (ICN) finns det möjlighet för en utbildad sjukskötare att arbeta utan hinder, till detta förbund hör ca 140 länder över hela världen. Världshälsoorganisationen WHO är också en organisation som har internationell betydelse för sjukskötare. WHO arbetar för att alla människor ska ha så god hälsa som möjligt och sjukskötare över hela världen deltar i många projekt initierade av WHO, till exempel vaccinationsprogram för att förhindra smittsamma sjukdomar. Sjukskötare ses som en nyckelgrupp inom WHO för att nå ut till människor och främja deras hälsa. (Klang, o.a., 2014, ss. 374-375.)

Andra sätt att arbeta utomlands är att söka arbete inom en biståndsorganisation som exempelvis Röda korset eller inom missions- eller volontärverksamheten. Att arbeta som volontär innebär dock att utföra frivilligt arbete utan betalning under en kort tidsperiod, trots detta kan arbetet vara av stor betydelse för regionen där man väljer att arbeta och ger sjukskötaren många värdefulla egenskaper och arbetserfarenheter. Större utbildningsorganisationer som Global Health erbjuder arbete i u-länder och utbildningar inom till exempel epidemiologi, miljömedicin och yrkesmedicin. Att söka sig till denna typ av organisation är ett sätt att kombinera vidareutbildning och internationella jobbmöjligheter. (Klang, o.a., 2014, s. 375.)

Artikeln *Revealing the borders of knowledge by the international academic interchange in nursing* (Andrade & Boery, 2016, s. 2952) behandlar elevers erfarenheter av ett utbyte som pågick under ett år mellan vårdstuderande från skolor på olika kontinenter. Syftet med studien är att beskriva hur utbyten fungerar och bidrar till personlig utveckling hos eleverna samt att rapportera elevernas erfarenheter till ett internationellt utbytesprogram inom området för vård. Metoden som används är en beskrivande studie där erfarenhetsrapporter

används. Utbytesprogrammets mål var att investera i utbildningsprogrammen och utöka studerandes färdigheter, både inom vårdyrket och att kunna tillämpa kunskaperna i ett annat land på ett främmande språk samt att lära känna nya människor och deras kultur. Till målen hörde även att öka antalet forskare och studerande på institutioner utomlands, ge utländska forskare och studerande möjlighet till liknande utbyten samt att locka sakkunniga utomlands.

Resultatet i artikeln utgörs av en erfarenhetsrapport av en studerande som deltagit i utbytet. Studeranden sammanfattar utbytet som en upplevelse som bidragit till personlig tillväxt, ökade kunskaper både i språk och kultur men främst inom omvårdnad. Studeranden beskriver kunskapsutvecklingen inom omvårdnad som utbytet medfört som utökad och mångfacetterad. Utbytet gav studeranden bredare sociala kompetenser och nya tankesätt i förhållande till hälso- och sjukvården och i bemötandet av patienter. (Andrade & Boery, 2016, ss. 4957-4958.)

4.3.3 Språkbarriären

Artikeln *The significance of communication and care in one's mother tongue: Patients' view* (Hemberg & Sved, 2019, s. 1), behandlar språkbarriärer inom hälso- och sjukvården och en studie som undersökte om patienterna får vård på eget modersmål i Finland. En tydlig kommunikation inom hälso- och sjukvården med patienten är viktigt för att vården skall lyckas. Det kan lätt ske missförstånd eller till och med vård fel om det förekommer kommunikationsproblem på grund av språket. Språket har en stor betydelse för människor, då man med hjälp av språk lättare kan uttrycka sig själv och sina känslor.

Kommunikationsproblem kan lätt leda till farliga situationer där det kan till exempel uppstå problem med medicinering, smärta, diagnos och behandling. En kulturell känslighet är en viktig sida hos en sjukskötare, det ökar förståelsen hos patienter med annan kultur och det kan även stärka patientrelationen och patienten får en positiv upplevelse av vården. Det kan lätt förekomma kulturella problem då man inte har ett gemensamt språk. Det kan uppstå till exempel missförstånd, fördomar, ångest och negativa attityder. Därför är det viktigt som sjukskötare har kunskapen att kalla in en professionell tolk för att undvika dessa problem. (Hemberg & Sved, 2019, s. 2.)

Enligt artikeln är det viktigt att en sjukskötare har positiv attityd mot ett minoritetsspråk i ett tvåspråkigt land, då det uppmuntrar patienter som talar minoritetsspråket att använda sitt modersmål. Det ger även positiva upplevelser till patienten att få vård på sitt eget modersmål. (Hemberg & Sved, 2019, s. 2.) Att kunna använda sitt eget modersmål underlättar patienten

att kunna uttrycka sig rätt, som är speciellt viktigt inom sjukvården. Patienterna upplever även att man skapar en lättare god kontakt med vårdpersonalen när man får tala sitt eget modersmål och då man känner sig förstådd. (Hemberg & Sved, 2019, s. 5.) Patienterna känner sig osäkra när det förekommer språkproblem och de upplever att speciellt vid akuta situationer är språket viktigt. Det är även patienter som säger att känslan av säkerhet ökar redan då sjuksköterskan försöker sitt bästa med att använda patientens modersmål. (Hemberg & Sved, 2019, s. 6.) När sjuksköterskan använder patientens modersmål ser de helheten av människan och upplevelsen inom vården blir mer positiv. Att visa vänlighet och värdighet som sjuksköterskan kan även ha en positiv inverkan på patientens återhämtning. (Hemberg & Sved, 2019, s. 7.)

Att få tala sitt modersmål är en del av att få vara sig själv, och man kan lättare uttrycka sina egna behov, önskningar, känslor och vågar även ställa frågor. Vård på eget modersmål ökar även välbefinnandet hos patienten. (Hemberg & Sved, 2019, ss. 6-7.) Det är viktigt att få patientens förtroende för att kunna vårda och visa respekt. Risker för missförstånd kan även öka då patienten använder sig av ett annat språk än sitt modersmål. Tidigare undersökningar har även visats att desto allvarligare sjukdomar det är frågan om desto viktigare är det att patienten skall få uttrycka sig på sitt eget modersmål. (Hemberg & Sved, 2019, s. 8.) Enligt undersökningen i artikeln så är äldre patienterna vars modersmål är svenska är den mest utsatta gruppen i Finland som känner att de inte får den respekt de förtjänar (Hemberg & Sved, 2019, s. 7).

4.3.4 Könsfördelning

Enligt lag får ingen sättas i en annan position än andra på grund av ens kön. Jämlikhetslagen tryggar personer från att bli utfrysta på grund av kön samt främjar jämlikhet mellan män och kvinnor, också i arbetslivet. Myndigheter och arbetsgivare är tvungna att främja jämlikhet och bör se allt från båda köns perspektiv. (Sosiaalija Terveysministeriö, u.d.) Varje person ska ha rätt att vara sig själv på sin arbetsplats. För att främja detta är det inte meningen att man ska grubbla på hurdana personer det finns på arbetsplatsen utan fungera så att varje person har en möjlighet att vara sig själv. Personer som hör till en minoritet på en arbetsplats har högre risk för att bli diskriminerade, vilket är förbjudet. Bara för att man behandlar alla lika betyder inte att jämlikheten förverkligas. Man bör istället tänka på vad som behövs göras för att alla ska känna sig jämlikt behandlade. (Suomen Unicef RY, u.d.) Både män och kvinnor anser att det är svårt med en arbetsplats som inte är jämställd och det påverkar i sin tur dynamiken i hela arbetsgruppen, skriver Katarina Uddén (2017, s. 4). För att ett jämställt

arbetsklimat inom vården ska kunna verkställas måste kommuner, arbetsgivare och utbildningsansvariga ta stort ansvar inom området och arbeta flitigt för att främja detta.

Länsstyrelsen i Stockholm har år 2016 publicerat en studie där 55 män deltog för att få veta mer om mäns yrkesval, upplevelser och attityder till vårdarbetet. Männen beskrev sitt yrkesval som en ”slump” eller ”tillfällighet”, andra sa att de hade familjemedlemmar eller släkt som jobbade inom vården. Många lyfte fram hur meningsfullt arbetet är, att de känner att de gör skillnad i någon människas liv samt att de har personliga egenskaper såsom tålmod och empati som passar in i vårddyrket. En del hade också sökt sig till vårddyrket eftersom det ger goda förutsättningar till att få jobb både nu och i framtiden. (Uddén, 2017, s. 17.) Många av männen i studien ansåg att det skulle vara enklare att arbeta där en jämlik könsfördelning råder. Flera av dem hade upplevt att man på arbetsplatsen blir tilldelad arbetsuppgifter på grund av sitt kön. De vanligaste arbetsuppgifterna som ges åt män var att bära tunga saker eller fixa någonting för att de förväntades vara bra på det. En annan vanlig arbetsuppgift var att lugna ner en aggressiv och våldsam patient på till exempel ett äldreboende. Några av männen hade även stött på att deras sexuella läggning hade ifrågasatts på grund av deras yrkesval, också bland arbetskamrater och chefer. (Uddén, 2017, s. 18.)

Att ta hand om till exempel en sjuk familjemedlem ses traditionellt som en kvinnas roll. Forskning har stött på könsskillnader inom omvårdnad, eftersom kvinnor är mer benägna att ge personlig omvårdnad (åt till exempel någon anhörig), utföra mer uppgifter och påvisar mer belastning- och depressionssymtom än män. Detta tyder på att män ”klarar av” omvårdnaden bättre än kvinnor. Vissa anser också att män klarar av att hålla känslomässigt avstånd från sin vårdande roll eller går mer in på problemlösande strategier för att hantera jobbiga saker, vilket kvinnor kanske inte alltid klarar av. Andra däremot antar att män lättare motiveras av kärlek, medan kvinnorna ger omvårdnad eftersom det känns som en plikt. Männen i dagens samhälle representerar en växande grupp av vårdare och för dessa är det viktigt att ge en fördjupad teoretisk, empirisk och praktisk kunskap inom omvårdnad. (Figueiredo, Jácome, Gabriel, & Marques, 2016, ss. 721-722.)

Vårdvetaren Florence Nightingales traditionella vårdmodell gav inte tillträde åt männen i vårddyrket. Barriären för männens inträde till yrket växte och har ännu inte helt och hållet övervunnits. Diskriminering som kan förekomma av att vara en man i en kulturellt kvinnodominerande bransch har fortfarande sina spår i samhället. Omvårdnad tänktes förr som någonting en kvinna skulle göra. Det finns fortfarande några områden inom vården dit ingången för män är svåra. Några av dessa områden är till exempel gynekologi eller pediatrik

och män styrs oftast istället till att jobba på områden som kirurgi, första hjälp eller psykiatri. Det är inte ovanligt att manliga sjukskötarstuderande känner sig diskriminerade av samhället, ibland även av människor från samma skola, på grund av könsgeneraliseringen inom yrket. Trots att det är ett kvinnodominerat yrke, består yrket av både kvinnor och män, det finns olikheter och ojämlikheter. Allting handlar i grund och botten om både kvinnliga och manliga sjukskötare. (Luiz & João, 2016, s. 4846.)

Med tanke på könsfördelningen inom branschen och bevitnad diskriminering är det väldigt viktigt att tänka på hur mycket Florence Nightingales traditionella omvårdnadsmodell fortfarande är närvarande i dagens vårdssamhälle. Hennes modell tas upp i utbildningen, i professionella diskussioner och i samhället över lag. Det är väldigt viktigt att ta hänsyn till vilka psykiska följder det kan ha på män inom utbildningen. Män kan utveckla psykiskt illamående under studietiden på grund av att de konstant är en minoritet och läggs ständigt upp mot samhällets fördomar. Det är viktigt att sprida kunskap och information om detta ämne för att minska dessa fördomar och brister inom branschen och att föreslå åtgärder för att bygga en ny uppfattning om hur viktig den manliga närvaron är inom omvårdnad. (Luiz & João, 2016, s. 4846.)

Tehylehti har år 2017 publicerat en text av Jan Holmberg, där han skriver om sin syn på sjukskötaryrket som man. Han säger att kvinnliga kollegor han har haft under åren, har kommenterat att män är mer än välkomna till en kvinnodominerad arbetsgrupp. Det jämnar ut atmosfären och ger nytt perspektiv och nya idéer till vårdarbetet. Dessutom anses män ofta som mer avslappnade arbetskamrater. Under hans tid som sjukskötare anser han att arbetet som sjukskötare i Finland är jämlikt oberoende kön. (Holmberg, 2017.)

4.3.5 Lönesituation

Löner, karriärmöjligheter och status är vanliga samtalsämnen då man funderar på varför så få personer, framför allt män, söker sig till sjukskötaryrket. Många kopplar det till låga löner och låg status, och det enda som skulle få fler personer att söka till branschen skulle vara att höja lönerna och statusen på yrket. Även tydligare möjligheter för karriärutveckling är någonting människor anser vara viktigt (Uddén, 2017, s. 19.) Sjukskötarförbundet i Finland publicerade under våren 2019 statistik på att den finländska sjukskötaren får minst lön jämfört med sina kollegor i resten av Nordens länder. Grundlönen utan tillägg ligger på 2445€ per månad. Sjukskötarnas lönesituation i Finland är oroväckande enligt sjukskötarförbundet, eftersom det är flera vårdare som funderar på att helt byta bransch på

grund av de dåliga lönerna. Finländska sjukskötare har en stor förfrågan i de andra nordiska länderna på grund av språket och deras kunskaper, samt att en högre lön i de andra länderna lockar även en stor del sjukskötare från Finland. (Hahtela & Karhe, Sairaanhoitajan palkka Suomessa Pohjoismaiden alhaisin, 2019.)

Sjukskötarens lön består sällan enbart av grundlönen, det ingår vanligen lönetillägg och ersättningar. Lönetilläggen kommer bland annat från arbete på lördagar, söndagar, helgdagar, kvällar och nätter. Det beror mycket på arbetsplatsen på hur mycket lönetillägg man får samt vilka ersättningar. Man kan även få erfarenhetstillägg som baserar sig på kollektivavtal. (Tehy, u.d. A.) I sjukskötarens lön ingår det med grundlönen erfarenhets tillägg, skifttillägg och andra ersättningar så är sjukskötarens lön inom kommunala sektorn i medeltal 3045 €/mån och inom privata sektorn i medeltal 2951 €/mån och en sjukskötare som arbetar för staten får i medeltal 3427 €/mån (Hahtela & Karhe, Sairaanhoitajan palkka Suomessa Pohjoismaiden alhaisin, 2019).

Enligt internationella avtal och lagstiftning som bland annat lagen om jämställdhet, lagen om arbetsavtal och lagen om likhet, skall man få av samma jobb samma lön. Det kan förekomma skillnader i lönen av samma jobb mellan olika kön. Om det förekommer skillnader i lönen skall det alltid finnas en godkännande förklaring till exempel om arbetsuppgiftens krav. Det får inte heller finnas en löneskillnad mellan samma kön utan en förklaring som är godkänd (Tehy, u.d. B.) Sjukskötaren har rätt att få minst den lönen som står enligt kollektivavtal. Om man inte går enligt kollektivavtal skall lönen vara rimlig (Tehy, u.d. C).

Enligt statistiken från 2017 är manliga sjukskötarnas medianvärde på timlönen 1,81 € högre än kvinnornas. Arbetande manliga sjukskötare inom staten har medianvärde på timlönen 1,89 € högre än kvinnornas. Minsta skillnaden i lönen mellan könen är inom kommunala sektorn där manliga sjukskötare tjänade i medeltal 1,37 € mer än kvinnorna. (Sairaanhoitajaliitto, 2020.)

I samma tidigare nämnda artikel om männens jämställdhet inom vårddyrket publicerad av Tehy, tar Jan Holmberg även upp sina egna upplevelser gällande lönen inom vårddyrket. Enligt hans egen erfarenhet har han aldrig fått mer lön än någon annan på arbetsplatsen bara för att han är en man. Däremot tycker han att sjukskötarens lön är långt efter den allmänna löneutvecklingen. Han anser att han är jämlik med sina kvinnliga kollegor. Däremot har han fått tillägg på grund av bland annat nöjda kunder och skolning. Det har också de kvinnliga kollegorna som gjort samma sak fått. (Holmberg, 2017.)

5 Planering

Planeringsdelen består av både idéer och koncept som används för möjliga lösningar. Idén med planeringen är att utveckla så många lösningar som möjligt för olika problem. I idédelen är det meningen att utveckla så många idéer som möjligt och därefter börja analysera och bedöma dem, som sedan leder till att skära ner på samt kombinera idéer. (Tuulaniemi , 2011, s. 182.) Koncept handlar om att presentera den slutliga idén och konceptdelen ska bygga på en gemensam förståelse, man förstår vad tjänsten handlar om, hur man uppfyller den och hur den motsvarar kundernas behov och vad som krävs av grundaren. Det ger en helhetsbild av tjänsten men samtidigt en möjlighet att utveckla vid behov. (Tuulaniemi , 2011, s. 191.)

Som tidigare nämnts har tjänstedesignen ingen tydlig ordning man måste följa utan modellen kan vara väldigt flexibel enligt den egna arbetsprocessen. I detta arbete förekom planeringsdelen redan i början av arbetsprocessen, men det som behandlas till följande under planeringen är produktidé, som beskriver hur marknadsföringen kommer att se ut och prototyp som beskriver hur marknadsföringen framställdes.

5.1 Produktidé

Som tidigare nämnt i arbetet så är det viktigt att man har en kundförståelse som består av målgruppens behov, vilja och önskemål för att nå en lyckad marknadsföring. I detta arbete har arbetsgruppen nått kundförståelsen genom en elektronisk enkät som gymnasieeleverna frivilligt har fått besvara. Med hjälp av enkätsvaren kan vi bygga upp den bästa möjliga marknadsföring som i vårt fall består av en presentation och kortfilm, som motsvarar vår målgrupps behov och önskemål. Det som väcker uppmärksamhet hos samhället idag är digitala och elektroniska produkter, därför kommer presentationen utföras med hjälp av en elektronisk Power Point samt en kortfilm som presenteras närmare under följande rubrik.

Meningen med marknadsföringen är att få sjukskötersketrycket och utbildningen mera synligt och lockande för gymnasieeleverna, som förhoppningsvis skulle leda till att de använder sig av tjänsten, dvs. söker sig till utbildningen. Marknadsföringen skall framhäva det positiva i sjukskötersketrycket och -utbildningen men samtidigt behålla den realistiska bilden. Det är även viktigt att materialet är tilltalande för målgruppen för att väcka intresse, därför används det bl.a. arbetsgruppens egna bilder i presentationen.

5.2 Prototyp

Prototypen framställs utifrån den färdiga idén och konceptet, dvs. det handlar om att prova tjänsten att den fungerar som planerat. Idén med provning är att öka möjligheten för förbättring och utveckling. Under provningen ska man ta upp de delarna som fungerar och de som inte fungerar. Denna del minskar risken för misslyckande. (Tuulaniemi , 2011, s. 196.) De saker som ska tas i beaktande vid prototypen är bland annat om tjänsten fungerar som den ska samt om den väcker intresse och åsikter (Tuulaniemi , 2011, s. 197).

I detta arbete är marknadsföringen gjord i form av en fysisk presentation och kortfilm där ingår det material vi bearbetat under förundersökningen och undersökningen samt baserar sig på resultatet i enkätundersökningen. På grund av Covid-19 epidemin stängdes skolorna och den fysiska presentationen som skulle fungera som en del av marknadsföringen ställdes in. Vi i arbetsgruppen gav som förslag till de deltagande gymnasierna att vi kunde presentera vårt material virtuellt via någon plattform de använder men två av gymnasierna meddelade att de inte kunde fortsätta samarbetet eftersom de ansåg att det inte fanns tillräckligt med tid och resurser för att genomföra projektet digitalt. Vi bestämde oss i arbetsgruppen för att utföra presentationen genom att skicka ut den färdiga presentationen i textform och bifoga kortfilmen vi gjorde. Ett av gymnasierna, vars elever redan svarat på enkäten, var intresserade av att ta emot presentationen och kortfilmen för att skicka den vidare till gymnasieeleverna.

Presentationen framvisas i form av en Power Point presentation som innehåller information om sjuksköterycket och -utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia, karriärmöjligheter, internationella möjligheter och språkets betydelse. Delområdena som användes i presentationen valdes på basen av resultaten vi fick i enkätundersökningen, dvs. de områden som gymnasieeleverna besvarade att de inte hade kunskap inom. Det användes också delområden som kom fram under förundersökningen och under den strategisk planering. Arbetsgruppen valde att lämna bort informationen om könsfördelningen från presentationen, på grund av att inte informationen skulle tolkas fel av gymnasieeleverna och på något sätt markera att det är kvinnodominerat yrke. Vi i arbetsgruppen valde istället att koncentrera oss mera på att visa upp manliga vårdare i kortfilmen för att visa att yrket passar för alla.

I slutet av presentationen presenteras svaren som gymnasieeleverna besvarade i de två öppna frågorna från enkäten. Den ena öppna frågan handlade om att de skulle beskriva med tre ord vad de tänker på när de hör ordet sjukskötare. I den andra öppna frågan fick de ställa frågor om sjuksköterycket eller -utbildningen. Dessa frågor besvarades i presentationen med hjälp

av alumnen vi intervjuades svar och examensarbetsprojektets handledare, så eleverna skulle få ett korrekt svar på deras frågor då de berörde i största del erfarna sjukskötare. I presentationen används även bilder som vi i arbetsgruppen har fotat i kliniken vid Yrkeshögskolan Novia för att göra presentationen mera tilltalande. En länk till kortfilmen bifogades i presentationen så att båda marknadsföringsprodukterna nådde målgruppen. Se bilaga 7 för att se hela presentationen.

Marknadsföringen består också av en kortfilm som är ca fyra minuter lång. Filmen handlar om sjukskötaryrket och -utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Målet med kortfilmen är att den ska vara kort men ändå innehållsrik för att fånga tittarnas intresse snabbt och sprida information om skolan, utbildningen och karriärutvecklingsmöjligheter. Vi valde även inom arbetsgruppen att fokusera på att manliga vårdare skulle synas i kortfilmen för att visa att sjukskötarutbildningen och -yrket är för alla och även öka männens intresse för branschen. Kortfilmen filmades och redigerades av arbetsgruppen och innehåller filmklipp från sjukskötarstuderandes lektioner under simuleringstillfällen i Eschnerska kliniken. Filmen framvisas i form av en intervju av en alumnn som studerat till sjukskötare vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo och som även valt att vidareutbilda sig inom yrket. Arbetsgruppen ville få information om hur alumnen upplevt utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia och tiden efter examen samt hurdana karriärutvecklingsmöjligheter som finns för sjukskötare. För att genomföra detta tog vi i arbetsgruppen kontakt med alumnen som praktiserat som vårdlärare i Yrkeshögskolan Novia under vår studietid. I meddelandet informerade arbetsgruppen om examensarbetsprojektet, hur filmen och intervjun kommer att användas. Alumnen ville delta i intervjun och filmspelningen och gav ett muntligt samtycke om användningen av intervjun och kortfilmen. Vi bestämde träff med alumnen för att filma intervjun och skickade intervjufrågorna på förhand. Frågorna handlade bland annat om alumnens upplevelser av sjukskötaryrket och -utbildningen, arbetslivet och karriärutveckling. Intervjun inkluderade också frågor som gymnasieeleverna ställde vid den öppna frågan i enkäten. I bilaga 6 presenteras intervjufrågorna närmare.

För att verkställa filmen tog vi i arbetsgruppen kontakt med skolans IT-ansvarig för att låna material. Vi fick tillgång till en iPad med stativ och diverse utrustning för att kunna skapa en så bra film som möjligt. Filmen gjordes i samarbete med andra grupper från samma examensarbetsprojekt som även deltog i filminspelningarna. I kortfilmen visas bland annat olika simuleringstillfällen, när studeranden utför olika vårdåtgärder som de lärt sig under utbildningen samt klipp från andra utrymmen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Det vi vill lyfta fram i filmen är arbetsglädjen i kliniken tillsammans med klasskamraterna samtidigt

som vi vill sprida information om hur det kan se ut under en skoldag för sjukskötarstuderande. De videomaterial som finns från tidigare om skolan är något föråldrat eftersom det är inspelat i den gamla skolans lokaler, därför vill vi informera om var Yrkeshögskolan Novia i Åbo finns och hur skolan ser ut idag.

6 Produktion

Tjänsteproduktionen handlar om pilot och lansering. Tjänstens implementering, dvs. tjänstens förverkligande och producerande, är den mest utmanande delen i arbetsprocessen. Det är viktigt att det under tjänsteproduktionen finns bland annat strategiska riktningar, en slutlig idé och information om kundförståelsen, som ska hålla genom hela arbetsprocessen och som även kommer nå kunden konkret. (Tuulaniemi , 2011, s. 230.)

6.1 Pilot

Att göra en pilot handlar om att målgruppen ska få prova på det färdiga konceptet före själva lanseringen. Konceptet framförs till målgruppen och det är viktigt att man får mätbara resultat under piloten, till exempel genom intervju eller observation, för att få information om vad som fungerar och vad som inte fungerar, och därefter utveckla tjänsten. En tjänst kan fortsättningsvis utvecklas, därför bör man komma ihåg att en tjänst aldrig är färdig. (Tuulaniemi , 2011, s. 232.)

I början av examensarbetsprocessen hade flera studeranden inom projektet en önskan om att producera en film. Arbetsgruppen tog ansvar för att filmen skulle verkställas och de andra studeranden inom examensarbetsprojektet lovade att ställa upp med hjälp och stöd. Majoriteten av studerande i vår examensarbetsprojektgrupp har deltagit i produktionen av filmen på olika sätt, t.ex. genom att synas i filmen, hitta musik och komma med åsikter. Efter att kortfilmen var färdig redigerad, tog arbetsgruppen kontakt med de som medverkat i filmen och bad dem om skriftligt samtycke för att filmen skulle få visas till allmänheten. Samtycken samlades in via e-post och filmen bifogades så att deltagarna skulle få se igenom den och bestämma ifall de går med på att filmen visas och kan laddas upp på internet. Den färdiga kortfilmen skickades även till alumnen och examensarbetsprojektets handledare för godkännande. Efter att vi erhållit alla deltagares samtycke kontaktade vi skolans marknadsföringsansvariga för att få kortfilmen uppladdad via skolans sidor och därmed öka marknadsföringen för sjukskötaryrket och -utbildningen.

Kortfilmen presenterades till både de andra studerande inom examensarbetsprojektet och för läraren vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo, för att få feedback och godkännande. Det fungerade samtidigt som en prövning och utvärdering om filmen nått de mål som arbetsgruppen hade satt för kortfilmen.

Den färdiga Powerpointpresentationen presenterades för handledarna inom examensarbetsprojektet för feedback och godkännande för att skicka ut presentationen vidare. I presentationen bifogades även en länk till kortfilmen för att eleverna skulle få se filmen i samband med att de läser presentationen. Genom detta hoppades vi att eleverna skulle få en mer ingående bild av hur det är att studera på Yrkeshögskolan Novia, och hur det är att arbeta som sjukskötare. På så sätt når målgruppen båda marknadsföringsprodukterna på samma gång.

6.2 Lansering

Efter att man gjort en pilot och fått mätbara resultat om hur tjänsten har fungerat och enligt behov gjort förändringar, så sker själva lanseringen av den färdiga tjänsten. Det som är viktigt för lanseringen är att den sker under en sådan miljö och sådana omständigheter att målgruppen når den och på ett sätt som passar dem bäst. Under arbetsprocessen har kundförståelsen vuxit och med hjälp av den kan man få fram viktiga faktorer om målgruppen som kan ha en stor betydelse för lanseringen, bl.a. hur, var och när lanseringen ska ske för att få en lyckad marknadsföring. (Tuulaniemi , 2011, s. 240.)

Som tidigare nämnts i arbetet, fortsatte kontakten enbart till ett av gymnasierna på grund av omständigheterna. Den färdiga Powerpointpresentationen med kortfilmen skickades till gymnasiets studiehandledare för att sedan skickas vidare till gymnasieeleverna i åk 1 och 2. Presentationen blev inte enligt den ursprungliga planen, där tanken var att ha en fysisk presentation för eleverna i gymnasierna. Enligt den ursprungliga planen skulle arbetsgruppen möjligen fått mätbara resultat efter presentationerna och kunna se hur marknadsföringen fungerat och påverkat eleverna. Av den presentationen som blev utskickad samt kortfilmen, kommer inte arbetsgruppen att få mätbara resultat av hur marknadsföringen påverkat eleverna.

Det kommer att ske en lansering av kortfilmen som arbetsgruppen gjort. Kortfilmen skickades ut till gymnasieeleverna i samband med presentationen och senare kommer filmen att publiceras till allmänheten. Kortfilmen kommer även att fungera i snar framtid som en marknadsföring för sjukskötarutbildningen vid Yrkeshögskolan Novia, Åbo. Planen är att

filmen publiceras på de flesta plattformarna för allmänheten den 12.5.2020 för att minnas och hylla Florence Nightingales tvåhundraårsdag och samtidigt synliggöra sjuksköterskeryrket och -utbildningen idag.

7 Utvärdering

Efter pilot och lansering sker en utvärdering av planeringsprocessen och resultatet. Det är viktigt att komma ihåg att en tjänst är en process som utvecklas ständigt och blir i princip aldrig färdig. För att tjänsten ska motsvara målgruppens behov behöver den ständig utveckling och uppföljning av förändringar till det aktuella. (Tuulaniemi , 2011, p. 245.) Genom att utvärdera den färdiga tjänsten och ständigt utveckla den, säkrar man även konkurrenskraften. För att kunna utvärdera och upprätthålla en utveckling behöver man mätbara resultat som man kan få till exempel med hjälp av målgruppens feedback. Själva tjänstedesign processen är svår att mäta. (Tuulaniemi , 2011, pp. 241-242.)

Tjänstedesign modellen visade sig att fungera bra inom detta arbete och med stöd av tjänstedesign kunde arbetsgruppen nå en kundförståelse och därefter bearbeta områden som resultaten i enkäten och förundersökningen visade sig ha betydelse för marknadsföringen. Med hjälp av det kunde arbetsgruppen planera och delvis utföra den planerade marknadsföringen som enligt kundförståelsen skulle passade bäst för målgruppen. Marknadsföringen byggdes upp på de ämnen som det visade sig att gymnasieeleverna behövde mera kunskap inom och ämnen som arbetsgruppen efter förundersökningen ansåg att behövde synliggöras.

Trots omständigheterna är arbetsgruppen nöjd med hur arbetsprocessen har framskridit och hur själva resultatet av arbetet blev. Målsättningen med enkätundersökningen var att få eleverna i åk 1 och 2 i alla tre gymnasierna att frivilligt besvara enkäten för att få en så stor kvantitet som möjligt, men tyvärr kunde bara elever från ett av gymnasierna besvara enkäten. Arbetsgruppen blev till sist ändå nöjd med mängden enkätsvar, och vi fick mätbara resultat.

Det blev svårt för arbetsgruppen att mäta hur marknadsföringen fungerade och påverkade gymnasieeleverna eftersom vi inte kunde verkställa presentationen fysiskt som vi hade tänkt. Presentationen skulle behövt ske fysiskt eller virtuellt för att garantera elevernas uppmärksamhet. Det är svårt för oss i arbetsgruppen att veta om eleverna kommer att se presentationen och kortfilmen som skickades ut och om de kommer ha tillräckligt med intresse för att läsa den på egen hand. Arbetsgruppen skulle ha kunnat göra en undersökning

t.ex. i form av en enkätundersökning eller intervju för att få reda på om marknadsföringen har påverkat elevernas syn på vårddyrket men på grund av tidsbrist kunde det inte utföras. Arbetsgruppen är nöjd med resultatet av marknadsföringen och både presentationen och kortfilmen har enbart fått positiv feedback av andra studerande och lärare inom Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Arbetsgruppen önskar att marknadsföringen ska komma till användning i framtiden av både lärare, studiehandledare och privatpersoner.

7.1 Fortsatt utveckling

Metoden kvantitativ enkätundersökning fungerade bra för denna målgrupp. Frågorna i enkäten som användes inom detta arbete kunde även utvecklas enligt de resultaten som detta arbete fick. Största delen av eleverna hade svarat att de kunde tänka sig arbeta inom vården, samtidigt som största delen svarade att de inte kunde tänka sig jobba som sjukskötare. Därför kunde det ha kunnat ställas en följdfråga gällande vilket område de tänker sig. Till exempel akutvård, läkare, mentalvård och så vidare, för att få en inblick i vad eleverna tänker sig om inte sjukskötare. I enkäten ställdes det en fråga om lönen påverkar elevernas yrkesval och då fick arbetsgruppen tanken om det finns andra faktorer som kan påverka elevernas yrkesval. Detta område kunde även ha tillämpats med en forskning. Enligt tidigare forskningar om könsfördelning kom det fram att samhället fortfarande har det gamla tankesättet att sjukskötaryrket är enbart för kvinnor. Därför kunde det vara intressant att få veta hur intresset för sjukskötaryrket är fördelat mellan könen bland gymnasieeleverna. I enkätundersökningen kunde arbetsgruppen även ha ställt frågan till eleverna om vilket kön de är, för att få ett resultat om hur många av de olika könen som är intresserade av yrket.

Själva marknadsföringen kunde utvecklas i fortsättningen genom att göra den mätbar för att få reda på hur marknadsföringen har påverkat gymnasieeleverna. Presentations delen i marknadsföringen kunde t.ex. utföras fysiskt, som planen i detta projekt var i början innan Covid-19 epidemin förändrade situationen, eller kanske på något annat digitalt sätt som skulle nå gymnasieeleverna bättre. Med tanke på gymnasieelevernas svar i enkätundersökningen om hur media påverkar deras syn på vårddyrket kunde man tänka sig att utföra marknadsföringen via media för att få deras uppmärksamhet. För att mäta om marknadsföringen har gett resultat kunde man använda t.ex. en enkätundersökning eller intervju för att få reda på hur marknadsföringen har påverkat gymnasieeleverna.

7.2 Tillförlitlighet

Tillförlitligheten har examensarbetsgruppen uppnått genom att ha använt trovärdiga och tillförlitliga databaser och artiklar i arbetet samt vetenskapliga forskningar från Finland och Norden. Det har använts relevant och aktuellt material enligt olika ämnesområden och materialet från bl.a. olika förbund och organisationers hemsidor. Vid sökning via olika databaser har det i arbetet använts avgränsningar vid sökorden enligt ämnesområden och även avgränsats enligt årtal för att få den nyaste evidensen. Arbetsgruppen har använt kritiskt tänkande vid val av vetenskapliga artiklar och att innehållet är relevant och tillförlitligt. Arbetsgruppen har även kritiskt granskat att tidningen som publicerat artikeln är pålitlig. Se en tydligare beskrivning av sökhistoriken, sökorden och de valda artiklarna i bilaga 8.

För att öka arbetets tillförlitlighet har vi i arbetsgruppen haft kontakt med examensarbetsprojektets samarbetspartner Sjuksköterskeföreningen i Åboland r.f. Detta har förverkligats genom att ordföranden för Sjuksköterskeföreningen i Åboland r.f. deltagit under examensarbetsgruppens idéseminarium och där kommit med synpunkter och tips för hur vi kan gå vidare med våra arbeten. Därefter gavs vi möjlighet att skicka arbetet åt ordföranden ungefär under samma tidpunkt som mellanseminariet hölls. Den återkoppling vi fick var att vi gjort ett fint arbete med många igenkänningsfaktorer, att vi hade gjort en utförlig plan och beskrivit arbetsprocessen noggrant. I återkopplingen lyftes det också fram att många sjukskötare är stolta i sin yrkesroll och känner sig viktiga, med all rätt speciellt under den pågående epidemin, och att det skall bli intressant att se hur fackförbunden agerar i förhållande till löner med tanke på detta.

8 Diskussion

För alla forskningar bör det finnas ett etiskt förhållningssätt, som vi också använt genom detta examensarbete. Forskningsetik handlar bland annat om att ta ansvar och visa respekt för de personer som ingår i undersökningen. Det är även viktigt att informationen som samlas in för undersökningen behandlas på ett korrekt och ett respektfullt sätt. (Kristensson, 2014, s. 49.) Alla personer som deltagit på något sätt i vårt examensarbete har blivit informerade om studien och alla de personer som deltagit i marknadsföringsmaterialet, dvs. filmen och presentationen, har blivit informerade om var och hur materialet kommer att användas. Vi har även fått både muntliga och skriftliga samtycken av dem. Arbetsgruppen valde även att inte nämna vilka gymnasier som deltagit i studien för att behålla det etiska förhållningssättet i detta arbete. Anonymiteten har i arbetet beaktats genom att inte nämna några namn.

Sjukskötarna idag ser sitt arbete som meningsfullt och är stolta över det, men ändå är det många som upplever missnöje på grund av bl.a. dåliga arbetsförhållanden och dålig lön. Enligt undersökningar är det många sjukskötare som funderar på att byta yrke. Framtiden ser svår ut för sjukskötarna då behovet av vårdare ökar med åren, eftersom hälften av sjukskötarna kommer att gå i pension år 2030. Denna information stöds även av tidigare forskningar som bygger på informationen att den åldrande personalen kommer att vara vårddyrkes största utmaning i framtiden. Syftet med detta examensarbete var att väcka gymnasieelevernas intresse för sjuksköterycket och -utbildningen, och målet var att skapa en marknadsföringskampanj riktad till gymnasieelever för att öka deras kunskap om sjuksköterycket idag och samtidigt locka studerande till utbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Samtidigt hoppades vi inom arbetsgruppen skapa en bättre och mera ingående, realistisk och positiv bild av branschen och dess karriärmöjligheter. Ett genomgående mål som funnits som grund för detta examensarbete har även varit att kunna sprida den arbetsglädje vi känner inom branschen. Frågeställningarna som ställdes för detta arbete blev alla besvarade dvs. arbetsgruppen fick reda på gymnasieelevernas inställning till sjuksköterycket, om de kunde tänka sig att studera på yrkeshögskolan Novia i Åbo och om de är medvetna om hur sjuksköterycket ser ut i realiteten. Dessa frågeställningar öppnas upp mera senare i diskussionen. Våra frågeställningar har alltså enbart varit kopplade till kundförståelse.

Detta arbete är uppbyggt på ämnet sjuksköterycket och -utbildningen men innehåller även andra delområden vi i arbetsgruppen anser är viktiga för marknadsföringen. Till exempel ett av områden är språket. Kommunikationen är en viktig del för att garantera god kvalitet av vården och det lyckas inte om patienten och vårdaren inte kan kommunicera på grund av språket. Samtidigt ger det en positiv upplevelse för patienten att få vård på sitt eget språk och det gör det lättare för patienten att anpassa sig till vården samt uttrycka sig på rätt sätt, som även kom fram i en tidigare forskning inom språkbarriären. Arbetsgruppen valde att ta med språkets betydelse i marknadsföringen för att informera gymnasieeleverna om hurdan betydelse språket har inom vården.

Det kom fram i detta arbete att gymnasieelevernas inställning till sjuksköterycket är tudelad. De flesta kunde tänka sig att arbeta inom vården men inte ändå som sjukskötare. Med tanke på hur eleverna beskrev ordet sjukskötare var största delen realistiska och neutrala ord men samtidigt förekom det både positivt och negativt laddade ord. Enligt litteratur så kommer största delen av elevernas syn på vårddyrket från egna erfarenheter. De elever som beskrev ordet sjukskötare med sprutor, medicin, snäll, snabb, sjukhus och smart kan tänkas att ha fått

denna syn från deras egna upplevelser inom vården. Sedan fanns det ord som fattig, överbelastad, depression, död, äldreomsorg, social och kvinna som man kunde tänka som ord som media har påverkat. Enlig litteratur som även nämnts tidigare så kan också familjemedlemmar eller andra nära personer påverka en ungdoms tankar kring ett yrke och till dem kunde man koppla orden hjälp, ansvar, värdefulla, tålmodig, duktig och trygg, som eleverna beskrev i undersökningen. Inställningen till sjukskötaryrket är varierande mellan eleverna och det ser ut som att eleverna har en positiv bild av vården över lag men synen på själva sjukskötaryrket verkar inte vara lika positiv. Fast undersökningarna visar att sökande till utbildningen minskar är det bra att veta att de flesta gymnasieeleverna besvarade i enkäten att de kunde tänka sig att studera vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo och att de kunde tänka sig att arbeta inom vården.

Information om många av de yrkes- och karriärmöjligheter sjukskötare har är relativt svåråtkomliga för en icke insatt och vi anser att fler, speciellt ungdomar som ska göra sina yrkesval, borde få mer information om detta. Denna information bekräftades även i enkätundersökningen där de flesta elever besvarade att de inte har tillräcklig kunskap inom vilka olika områden en sjukskötare kan arbeta samt om vilka internationella möjligheter en sjukskötare har. Vi valde i arbetsgruppen att ta fram dessa områden i marknadsföringen för att öka elevernas kunskap som kanske kunde påverka och underlätta deras val av yrke. Vi ville föra fram till eleverna att som sjukskötare har man möjlighet att välja olika typer av arbetsplatser enligt det man är intresserad av och man kan själv bygga upp den karriärväg som man vill. Som sjukskötare finns det alltid utrymme att utveckla sig själv och sin egen yrkeskunskap. Evidensbaserad vård ger även en konstant utveckling inom sjukskötararbetet och det ger även stöd för själva yrket och karriärutvecklingen. Det finns möjlighet till karriärutveckling på både lägre och högre nivå enligt det egna intresset inom branschen.

Att lätt kunna arbeta och studera utomlands kan locka många ungdomar och därför bestämde arbetsgruppen sig för att informera eleverna om att sjukskötarutbildningen i Finland är giltig internationellt och därför ger sjukskötaren goda möjligheter att både studera och arbeta utomlands. Redan inom Norden har en sjukskötare goda arbetsmöjligheter och både nationella och internationella organisationer erbjuder sjukskötare arbeta utomlands. Yrkeshögskolan Novia erbjuder sjukskötarstuderande möjlighet att åka på utbyte för att studera eller praktisera utomlands. Enligt tidigare forskningar har studeranden upplevt utbyte som ett bra sätt att lära sig språk och kultur samt utveckla sin personliga tillväxt, men främst lära sig om omvårdad inom den nya kulturen. Det ökar även den sociala kompetensen och utvecklar nya tankesätt inom hälso- och sjukvården och inom omvårdnad av en patient.

Sjukskötarförbundet i Finland har publicerat en artikel om att den finländska sjukskötarens lön är lägst i hela Norden. Sjukskötarens lön består inte bara av grundlönen utan också av kvälls-, natt- och helgtillägg och många väljer att arbeta skift där man får mer tillägg. Detta tillsammans med vidareutbildning och nya ansvarsområden är det enda som kan göra att sjukskötarkollegornas löner skiljer varandra åt. Många påstår att män får mer lön än kvinnor, och detta har även påvisats i många branscher. I en artikel som Tehy publicerat berättar en man om sina egna erfarenheter som manlig sjukskötare. Han understryker att han aldrig har fått mer lön än någon av hans kvinnliga kollegor. I enkätundersökningen kom det fram att lönen påverkar elevernas yrkesval, tyvärr hittade inte arbetsgruppen forskningar som kunde bekräfta detta. Diskussioner om sjukskötarens lön har varit en hel del på tapeten inom media och med tanke på att eleverna svarade att media påverkar deras syn på vårddyrket, kunde även media ses som en informationskälla för eleverna t.ex. inom lönefrågor. Eftersom lönesituationen bland sjukskötarna är som den är i Finland, bestämde vi i vår examensarbetsgrupp att vi inte tar upp den varken i presentationen eller kortfilmen eftersom vi ville att de positiva sidorna skulle lyftas fram. Vi valde även i arbetsgruppen att inte diskutera eller ta någon ställning till lönepolitiken. I enkätundersökningen till gymnasieeleverna hade vi fått en fråga om man klarar sig med den lönen man får som sjukskötare, och den svarade vi på som en skild fråga i presentationen.

Under förundersökningen ville vi i arbetsgruppen även ta reda på vilka signaler media och andra källor sänder ut till allmänheten genom att söka fram konkreta källor som vi vet att når stora grupper i samhället, till exempel nyhetssidor och statistik. Utgående från den information vi samlade in förstod vi att det finns ett behov av att upplysa allmänheten, i vårt fall gymnasieelever, om hur vårt studie- och arbetsliv ser ut i realiteten men samtidigt behålla den positiva synen inom branschen. Media påverkar över hälften av gymnasieelevernas syn på vårddyrket enligt enkätundersökningen vi i arbetsgruppen gjorde, och över hälften av eleverna hade även svarat att media påverkat deras syn negativt. I en studie framkom det att elever i en skola tyckte att studiehandledningen inte var tillräckligt omfattande för att eleverna ska kunna dra nytta av den. Enligt studien bör man istället för att vägleda eleven i teoretiskt kunnande för att klara av examinationer även ta upp fördelar och olika jobbkrav hos ett yrke. Ifall media är den enda kontakten till vårddyrket för ungdomar kan det vara svårt för dem att skapa sig en realistisk bild av branschen eftersom många av de artiklar som handlar om vården idag handlar om de brister som råder på arbetsplatserna. Detta bekräftas också av examensarbetsprojektets projektplan där det lyfts fram att sjukskötarens arbete idag ofta beskrivs som ansvarsfullt, tungt och utmanande.

På grund av det som nämnts ovan vore det viktigt för media att även ta upp bra saker med vårddyrket, eller uppmärksamma vårdarna för det betydelsefulla arbete de gör. Vårdare skulle kunna dela med sig av fina dagar på arbetsplatsen och inte bara de tyngsta dagarna. Eftersom vi i arbetsgruppen inte hittade mycket positiv text om vårddyrket i media eller på internet överlag, blev det ännu viktigare att få med de goda sidorna av sjuksköterycket i kortfilmen som också delades med eleverna. Vi hoppas att kortfilmen kan spridas på sociala medier och visas för elever i framtiden, för att försöka sprida budskapet om de goda och fina sidorna i sjuksköterycket.

Faktum är att sjuksköterycket är kvinnodominerat men istället för att framhäva det kunde man hellre försöka väcka intresse hos män för sjuksköterycket och att locka dem till utbildningen. Det skulle vara dags att samhällets tankar och fördomar skulle förändras för att göra utbildningen mera tilltalande för män. En idé för att ändra de gamla fördomarna och öka intresset för sjuksköterycket och -utbildningen hos män, kunde manliga sjukskötare synliggöras mycket mer t.ex. inom media och de kunde även berätta om sina egna upplevelser som manlig sjukskötare.

Som tidigare nämnt i arbetet kunde vi i arbetsgruppen inte fullfölja våra planer på grund av Covid-19 epidemin, utan var tvungna att göra vad vi ansåg vara det bästa av situationen. Förutom att sprida information och synliggöra sjuksköterycket och -utbildningen, ville vi i arbetsgruppen sprida den realistiska och positiva synen av branschen. Samtidigt som vi valde att rikta kampanjen främst till gymnasieelever tog vi även beslutet att sprida kortfilmen i media för allmänheten. Orsaken till detta, är att så många som möjligt skall kunna ta del av vårt arbete, oberoende vem man är. Vi hoppas att detta examensarbete kan vara till hjälp för studerande i framtiden, både för sökande till sjukskötarutbildningen på Yrkeshögskolan Novia och studerande som väljer att fortsätta arbeta med detta examensarbetsprojekt nästa läsår.

Källor

- Ammattibarometri. (u.d.). *Utsikter för sysselsättningen i olika yrken*. Hämtat från Ammattibarometri: <https://www.ammattibarometri.fi/kartta2.asp?vuosi=19i&ammattikoodi=3221&kieli=sv> den 12 4 2020
- Andrade, D. M., & Boery, R. N. (den 15 12 2016). Revealing the borders of knowledge by the international academic interchange in nursing. *Journal of nursing*, 4951-4958. Hämtat den 22 4 2020
- Berghäll, C. (den 12 4 2015). Sjukskötare som byter bransch blir dyrt för samhället. *Svenska Yle*. Hämtat från <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/04/12/sjukskotare-som-byter-bransch-blir-dyrt-samhallet> den 10 3 2020
- Dahlborg-Lyckhage, E. (2018). *Att bli sjuksköterska-en intruduktion till yrke och ämne*. Lund: Studentlitteratur. Hämtat den 25 3 2020
- Figueiredo, D., Jácome, C., Gabriel, R., & Marques, A. (2016). Family care in chronic obstructive pulmonary disease: what happens when the carer is a man? *Scandinavian Journal of caring Sciences*, 721-730. Hämtat den 24 4 2020
- Foster, S. (den 9 11 2017). The state of the nursing workforce today. *British journal of nursing*, 1143. Hämtat den 11 3 2020
- Hahtela, N. (den 29 1 2019). *Sairaanhoitajien työolobarometri 2018*. Hämtat från Epressi: https://www.epressi.com/media/userfiles/132888/1548690394/tyoolobaro-metri_2018.pdf den 1 4 2020
- Hahtela, N., & Karhe, L. (den 4 4 2019). *Sairaanhoitajan palkka Suomessa Pohjoismaiden alhaisin*. Hämtat från Epressi: <https://www.epressi.com/tiedotteet/terveys/sairaanhoitajan-palkka-on-suomessa-pohjoismaiden-alhaisin.html> den 25 3 2020
- Hemberg, J., & Sved, E. (2019). The significance of communication and care in one's mother tongue: Patients' views. *Nordic Journal of Nursing Research*, 1-12. Hämtat den 7 4 2020
- Holmberg, J. (den 3 11 2017). *Miehen tasa-arvo sairaanhoitajan työssä*. Hämtat från Tehylehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/mainio/miehen-tasa-arvo-sairaanhoitajan-tyossa> den 16 4 2020
- Holopainen, A. (den 2 1 2020). *Hoitotyön merkitys pitäisi saada paremmin näkyviin*. Hämtat från Helsingin Sanomat: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000006358282.html> den 10 3 2020
- Hotus. (u.d.). *Hotus*. Hämtat från Hotus: <https://www.hotus.fi/startsidea-hotus/?lang=sv> den 14 4 2020
- Hälsö- och sjukvårdslagen, 1326/2010. (den 30 12 2010). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2010/20101326#Pidp446295408> den 20 4 2020

- Jylhä, V., Oikarainen, A., Perälä, M.-L., & Holopainen, A. (2019). *Näyttöön perustuvan toiminnan edistäminen hoito- ja kättilötyössä maailman terveysjärjestön Euroopan alueella*. Hoitotyön tutkimussäätiö. Hämtat från <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/10/nayttoon-perustuvan-toiminnan-edistaminen.pdf> den 14 4 2020
- Klang, B., Thorell-Ekstrand, I., Kozier, B., Erb, G., Berman, A., & Snyder, S. (2014). *Sjuksköterskans omvårdnadskunnande*. Edinburgh: Pearson. Hämtat den 20 3 2020
- Korhonen, T., Siltanen, H., Hahtela, N., & Holopainen, A. (2018). *Toteutuuko näyttöön perustuva toiminta Suomessa?* Hämtat från <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/04/npt-raportti-digi-26-2-2018.pdf> den 14 4 2020
- Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studerande inom hälso- och vårdvetenskap*. Stockholm: Författaren och bokförlaget Natur & Kultur. Hämtat den 16 4 2020
- Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994. (den 28 6 1994). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1994/19940559> den 19 4 2020
- Langh, S. (den 9 10 2019). *Hälsovårdsbranschen i kris då arbetsgivaren vill spara och erfarna*. Hämtat från Svenska Yle: <https://svenska.yle.fi/artikel/2019/10/09/tehy-halsovardsbranschen-i-kris-da-arbetsgivaren-vill-spara-och-erfarna> den 20 3 2020
- Lawer, T. D. (2015). Factors that Inform Students' Choice of Study and Career. *Journal of Education and Practice*, 43-49. Hämtat den 17 4 2020
- Luiz, M. F., & João, F. M. (12 2016). The male being in psychic suffering in the nursing course. *Journal of Nursing*, 4845-4853. Hämtat den 24 4 2020
- Männistö, M., Mikkonen, K., Vuopala, E., Kuivila, H.-M., Virtanen, M., Kyngäs, H., & Kääriäinen, M. (2019). Effects of a digital educational intervention on collaborative learning in nursing education: A quasi-experimental study. *Nordic Journals of Nursing Research*, 191-200. Hämtat den 7 4 2020
- Novia, Y. (u.d.). *Sjukskötares forskrivningsrätt, tilläggsutbildning 45 sp*. Hämtat från Novia: <https://www.novia.fi/utbildning/kontinuerligt-larande/specialiseringsutbildning-2/kurser/002001-sjukskotares-forskrivningsratt-tillaggsutbildning-45-sp> den 19 4 2020
- Rautava-Nurmi, H., Westergård, A., Henttonen, T., Ojala, M., & Vuorinen, S. (2015). *Hoitotyön taidot ja toiminnot*. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Hämtat den 19 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (2020). *Etiska riktlinjer för sjukskötare*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/Etiska-riktlinjer-f%C3%B6r-sjuksk%C3%B6tare.pdf> den 24 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (2019). *Direktiv om kollegialitet för sjukskötare*. Hämtat från Sairaanhoitajat: https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2019/10/KOLLEGIAALISUUS_A4_RU.pdf den 23 4 2020

- Sairaanhoitajaliitto. (2019). *Kysely sairaanhoitajaopiskelijoille 2019*. Sairaanhoitajaliitto. Hämtat från https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/02/Opiskelijakyselyn-tulokset_2019.pdf den 23 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (den 14 1 2020). *Tilastoja sairaanhoitajista*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tilastoja-sairaanhoitajista-2/> den 12 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (u.d. A). *Opiskele sairaanhoitajaksi*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/opiskele-sairaanhoitajaksi/> den 25 3 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (u.d. B). *Sairaanhoitajan monet eri urapolut*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/sairaanhoitajan-monet-eri-urapolut/> den 12 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (u.d. C). *Tutkimusten mukaan sairaanhoitajia tarvitaan*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tutkimusten-mukaan-sairaanhoitajia-tarvitaan/> den 14 4 2020
- Sairaanhoitajaliitto. (u.d. D). *Ammatti ja osaaminen*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/#> den 25 3 2020
- Sandvik, C. (den 24 1 2018). Språket brister inom vården. *Huvudstadsbladet*. Hämtat från Huvudstadsbladet: <https://www.hbl.fi/artikel/spraket-brister-inom-varden/> den 15 3 2020
- Social- och hälsovårdsministeriets förordning om ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om förskrivning av läkemedel 992/2019. (den 19 9 2019). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190992> den 19 4 2020
- Sosiaali- ja Terveysministeriö. (u.d.). *Lainsäädäntö*. Hämtat från Sosiaali- ja Terveysministeriö: <https://stm.fi/tasa-arvo/lainsaadanto> den 16 4 2020
- Språklagen 2003/423. (den 6 6 2003). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423> den 17 4 2020
- STM. (den 13 12 2019). *Utbudet av läkemedel som får förskrivas av sjukskötare utökas 2020*. Hämtat från Social- och hälsovårdsministeriet: https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sairaanhoitajan-maarattavissa-oleva-laakevalikoima-laajenee-vuonna-2020?fbclid=IwAR37wf0WouYAXqCRG1_MDBq9ObxzEh0Wzg71mCd-SjQLA0c9w5Yf99Wsk1g den 19 4 2020
- Suomen Unicef RY. (u.d.). *Tasa-Arvo ja yhdenvertaisuus*. Hämtat från Unicef: <https://www.unicef.fi/unicef/vastuullisuus/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuus/> den 16 4 2020
- Tehy. (u.d. A). *Lisät peruspalkan päälle*. Hämtat från Tehy: <https://www.tehy.fi/fi/apua/palkka/lisat-peruspalkan-paalle> den 12 4 2020

- Tehy. (u.d. B). *Samasta työstä sama palkka*. Hämtat från Tehy:
<https://www.tehy.fi/fi/apua/palkka/samasta-tyosta-sama-palkka> den 12 4 2020
- Tehy. (u.d. C). *Vähimmäispalkka*. Hämtat från Tehy:
<https://www.tehy.fi/fi/apua/palkka/vahimmaisipalkka> den 12 4 2020
- Tuulaniemi, J. (2011). *Palvelumuotoilu*. Helsinki: Talentum. Hämtat den 10 3 2020
- Uddén, K. (2017). *Fler Män Inom Vården*. Hämtat från Länsstyrelsen Stockholm:
<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1dfa69ad1630328ad7c89d4e/1526068534447/Rapport%202017-21%20Fler%20m%C3%A4n%20inom%20v%C3%A5rden.pdf> den 30 3 2020
- Valvira. (den 2 3 2018). *Patientens ställning och rättigheter*. Hämtat från Valvira:
<https://www.valvira.fi/web/sv/halso-och-sjukvard/patientens-stallning-och-rattigheter> den 20 3 2020
- Valvira. (den 12 12 2019). *Sairaanhoitajan rajattu lääkkeenmääräämisoikeus*. Hämtat från Valvira: https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/hyva-ammattinharjoittaminen/laakehoito/sairaanhoitajan_rajattu_laakkeenmaaraa-misoikeus den 19 4 2020
- While, A. (den 2 2 2020). District nursing today. *British journal of community nursing*, 102. Hämtat den 17 2 2020
- Vipunen. (2019). *Opiskelijat ja tutkinnot*. Hämtat från Vipunen, opetushallinnon tilastopalvelu: <https://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Opiskelijat-ja-tutkinnot.aspx> den 23 4 2020
- von Kraemer, M. (den 26 1 2015). Unga sjukskötare mest missnöjda med sitt jobb. *Svenska Yle*. Hämtat från <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/01/26/unga-sjukskotare-mest-missnojda-med-sitt-jobb> den 10 3 2020
- Yle. (den 7 2 2020). *Hoitajaopintojen hakijamäärät laskevat tuhansilla, kun ala polkee kriisistä toiseen – myös koulutuksen maine on kärsinyt*. (Yle) Hämtat från Yle Nyheter: <https://yle.fi/uutiset/3-11195636> den 23 4 2020
- Yrkeshögskolan Novia. (2019). *Sjukskötare (YH), Åbo*. Hämtat från Novia: <https://www.novia.fi/utbildning/utbildningsutbud/halsa-och-valfard/sjukskotare-yh-abo/> den 10 3 2020

Projektplan

Avdelningen för vård och det sociala området
Projektbeskrivning för examensarbeten

Examensarbetsprojektets namn: Framtidens sjukskötare – är det du?
Projektansvarig lärare: Minna Syrjäläinen-Lindberg
<p>Bakgrund: WHO har utnämnt år 2020 till sjukskötarens år för att lyfta fram sjukskötarens viktiga roll i samhället. Samtidigt hedras Florence Nightingales födelse för 200 år sedan. I dagens samhälle beskrivs sjukskötarens jobb som ansvarsfullt, tungt och utmanande. Hur beskriva de positiva och realistiska sidorna av sjukskötararbetet? Hurdan är utbildningens och yrkets attraktion och framtid? Vem ska göra sjukskötarens arbete i framtiden? Vilka karriärutvecklingsmöjligheter finns för sjukskötare?</p> <p>Syfte: Syftet är att informera allmänheten om sjukskötarens arbete i dag och att marknadsföra utbildningen för elever i gymnasier och yrkesutbildningen.</p> <p>Utförande: Sjukskötarstuderande arbetar i grupper på 3–4 studerande. En del av verksamheten planeras och förverkligas tillsammans med Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf.</p> <p>Förväntade resultat: Utredning om olika dimensioner av sjukskötararbete i dag, marknadsföringskampanj och ev. annat marknadsföringsmaterial.</p>
Partners: Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf
<p>Examensarbetets kompetenser: <u>Utbildning till sjukskötare YH och hälsovårdare YH</u> Studerande</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan systematiskt utveckla sitt yrkesområde och har förmåga att på ett vetenskapligt sätt (med fokus på vårdvetenskaplig forskning) utföra, presentera, diskutera och granska utvecklingsprojekt i mångprofessionella team

Läroplanen 2020-2021

Sjukskötare (YH) h20, dagstudier, Åbo

Höst 2020

Struktur Beskrivnings

Nedan kan du välja vilka läsår, terminer och perioder (då bara ett läsår har valts) som ska visas. (V = Vår, H = Höst)

Läsår 1 2 3 4 Terminer 1H 1V 2H 2V 3H 3V 4H

Sök studieperiod (kurs) med namn: <input type="text"/>	sp	1	2	3	4
Introduktion till vårdarbete					
Introduktion till yrkeshögskolestudier	5	●			
Den interprofessionella social- och hälsovården	5	●			
Svenska	3	●			
Yrkesetik och professionell interaktion inom social- och hälsovård	5	●			
Evidensbaserad grundvård	5	●			
Anatomi och fysiologi	5	●			
Grunder i vårdarbete					
Hälsofrämjande vårdarbete	4	●			
Läkemedelsbehandling I	5	●			
Människans utveckling	3	●			
Mikrobiologi, patologi och grunder i vaccinationskunskap	5	●			
Finska	3	●			
Engelska	3	●			
Praktik, grundvård	8	●			
Kliniskt vårdarbete I					
Kirurgiskt och perioperativt vårdarbete	5		●		
Inremediskt och onkologiskt vårdarbete	6		●		
Läkemedelsbehandling II och farmakologi	4		●		
Kliniskt vårdarbete	5		●		
Praktik, inre medicinskt vårdarbete/kirurgiskt vårdarbete I	8		●		
Kliniskt vårdarbete II					
Mental- och missbrukarvård	5		●		
Från äldre till geriatrisk patient	5		●		
Praktik, inre medicinskt vårdarbete/kirurgiskt vårdarbete II	8		●		
Praktik, gerontologiskt vårdarbete/mentalvård I	8		●		
Praktik, gerontologiskt vårdarbete/mentalvård II	8		●		
Kliniskt vårdarbete III					
Vård av barn, unga och familj	5			●	
Reproduktiv hälsa	5			●	
Forskningsmetodik	5			●	
Praktik, barnsjukvård/hemsjukvård eller primärvård I	8			●	
Praktik, barnsjukvård/hemsjukvård eller primärvård II	8			●	

Utvecklingsinriktat vårdarbete					
Akutvård och strålsäkerhet	5			●	
Ledarskap och entreprenörskap	5			●	
Examensarbete	15			●	
Palliativt vårdarbete	3			●	
Fördjupat vårdarbete					
Fördjupat vårdarbete I	5				●
Fördjupat vårdarbete II	5				●
Valfria studier	6		●	●	
Trender och hälsoteknologi inom vårdarbete	3				●
Fördjupat kliniskt vårdarbete	3				●
Praktik, fördjupat vårdarbete	8				●
		59	66	61	24
Studiepoäng per period / termin / läsår		59	66	61	24

Antalet studiepoäng kan variera från läsår till läsår och termin till termin beroende på hur valfria och alternativa studier har tajmats.

Elektroniska enkäten

Enkät om intresse för sjukskötaryrket och -utbildningen

Hej!

Vi gör en undersökning till vårt examensarbete om gymnasieelevernas syn på sjukskötaryrket och -utbildningen. Att delta i enkätundersökningen är frivilligt, men vi är såklart väldigt tacksamma ifall ni vill ställa upp! Det tar ungefär fem minuter att fylla i enkäten. Kom ihåg att svara ärligt på frågorna, alla svar är anonyma. Efter att ni besvarat enkäten, kommer vi att framställa och hålla en presentation om sjukskötarbranschen i ert gymnasium senare under vårterminen.

Vårt examensarbete är en del av projektet "Framtidens sjukskötare - Är det du?", vars syfte är att informera allmänheten om sjukskötarens arbete idag och marknadsföra utbildningen i Yrkeshögskolan Novia i Åbo. Projektets syfte är även att lyfta fram år 2020 som har utnämnts till sjukskötarens år av världshälsoorganisationen WHO.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning, tredje årets sjukskötarstuderande Jennie Hagman, Matilda Henriksson, Vendla Fagerudd

*Pakollinen

The logo of Yrkeshögskolan Novia is displayed on a solid red rectangular background. The text "YRKESHÖGSKOLAN" is written in a smaller, white, sans-serif font at the top. Below it, the word "NOVIA" is written in a much larger, bold, white, serif font. A thin white horizontal line is positioned just below the letters "NOVIA".

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

1. Skulle du kunna tänka dig att arbeta inom vårdbranschen? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Kanske

2. Har media påverkat din syn på vårddyrket? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Delvis

3. Om du svarade ja, har det påverkat din syn på vårddyrket positivt eller negativt?

- ☐ Positivt
- ☐ Negativt

4. Skulle du kunna tänka dig att studera till sjukskötare? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Kanske

5. I så fall, anser du att Yrkeshögskolan Novia i Åbo skulle kunna vara ett alternativ för dig? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Kanske

6. Känner du till vilka olika områden du kan arbeta inom som sjukskötare? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Delvis

7. Känner du till vilka internationella arbetsmöjligheter det finns för sjukskötare? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Delvis

8. Påverkar lönen ditt yrkesval? *

- ☐ Ja
- ☐ Nej

9. Beskriv med tre ord vad du tänker på när du hör ordet sjukskötare *

Oma vastauksesi _____

10. Frågor? (Här kan du ställa eventuella frågor angående sjukskötaryrket eller utbildningen som du vill ha svar på under vår presentation senare i vår)

Oma vastauksesi _____

Lähetä

Svar på enkätfråga 9

9. Beskriv med tre ord vad du tänker på när du hör ordet sjukskötare

Jag vet inte

2 [vastausta](#)

Krävande - nödvändigt - någo

1 [vastaus](#)

depression, depression, depression

1 [vastaus](#)

vitklädda damer, äldreomsorg, operationer

1 [vastaus](#)

snäll, smart & snabb

1 [vastaus](#)

Mindre betalad läkare

1 [vastaus](#)

Hjälper, trygg, trevlig

1 [vastaus](#)

Vård, hjälp, sjukhus

1 [vastaus](#)

flicka hjälpa människa

1 [vastaus](#)

Nån som delar ut medicin o tar hand om dom som behöver

1 [vastaus](#)

Sjukhus, sjukdomar, sprutor

1 [vastaus](#)

sjukhus, äldreomsorg och medicin

1 [vastaus](#)

Lugn, medicin, sjukhus

1 [vastaus](#)

Hjälpsam, omtänksam, tålmodig

1 vaster

Sjukhus, medicin, Hjälp

1 vaster

DÖDEN DÖDEN DÖDEN

1 vaster

Hjälpsam aktiv tålmod

1 vaster

Sjukhus, vårda, hjälpa

1 vaster

axell, nålar, hjälper

1 vaster

Sjukhus, mångsidiga arbetsuppgifter

1 vaster

Omtänksam, ansvar och social

1 vaster

Ansvarsfull, godhjärtade, förståelig

1 vaster

Fattig, hjälpsam, överarbetad

1 vaster

Mediciner, hälsa, kvinna

1 vaster

dålig lön

1 vaster

Alltid närvarande, snäll och hjälper alltid

1 vaster

Skjuk skötare yrke

1 vaster

Medicin, hjälp, död

1 vinst

Sjukhus, hjälpare, medicin

1 vinst

Vårdar läkarens patienter

1 vinst

Värdefulla, nödvändiga, starka

1 vinst

Duktiga, sjukvård, sjukhus

1 vinst

Vård, hjälpsamhet & behövligt

1 vinst

Mycket jobb. Sjuka människor, otrevligt

1 vinst

Medicin, läkare, sjukhus

1 vinst

Hjälp, sjukvård, kommunikation

1 vinst

Blodprov. trevlig/social.

1 vinst

Svar på enkätfråga 10

10. Frågor? (Här kan du ställa eventuella frågor angående sjuksköterycket eller -utbildningen som du vill ha svar på under vår presentation senare i vår)

6 vastausta

varför har sjuksjötaren så dålig lön? dom har ett så viktigt jobb och ändå får man dåligt betalt

Hur bra lön får man och klarar man verkligen sig med den lönen? Om man t.ex. bor ensam i en lägenhet att räcker pengarna till eller blir det tajt med ekonomin? Är det jobbigt att vara en sjuksköterska när man måste ändra på dygnsrytmen ofta. Får man mycket vänner på jobbet? Måste man se hemska saker som att tarmana hänger ut från en människa? Hur blir man en sådan sjuksköterska som hjälper en läkare under operationer? Ger de en bättre lön om man hjälper läkaren under operationer?

Är sjuksköterycket väldigt generellt i jämförelse med t.ex. en kirurg?

Är det ett tungt arbete med tanke på patienternas personliga historier och problem samt att få se dem uttrycka sina känslor? Hur lång är utbildningen? Vad krävs för att bli antagen?

-

Behöver man ha studerat långmatematik, för att kunna söka in?

Intervjufrågor

Här nedan har vi listat några intervjufrågor/riktlinjer som vi kommer att fokusera på i filmen!

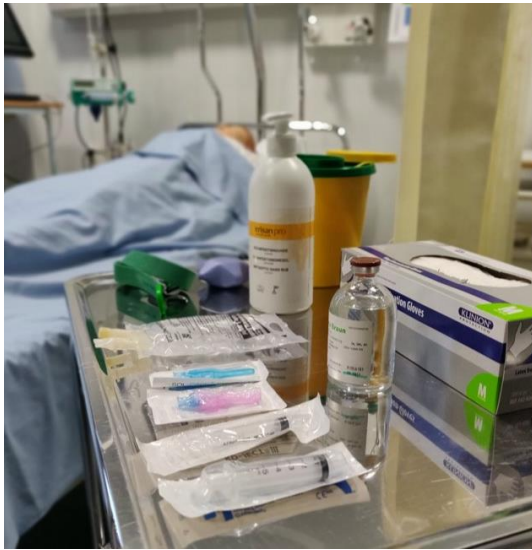
- Berätta om dig själv (studier, ort, arbete)
- Varför valde du sjukskötaryrket?
- Vad tyckte du om utbildningen på Novia?
- Hur var studieupplägget (teoretiska studier, praktiker, osv)
- Vilka arbetsplatser har du haft och vilka arbetsuppgifter? (t.ex. kirurgi, äldrevård)
- Har du arbetat/studerat utomlands?
- Positiva sidor av sjukskötaryrket?
- Har du vidareutbildat dig? Varför?
- Vad tycker du om skiftesjobb?
- Vad anser du om sjukskötarlönen? Klarar man sig på en lön?
- Hur upplever du att arbetsmiljön är? (arbetsanda, kollegor, kamrater)
- Är arbetet psykiskt tungt? (med tanke på patienters situation och sjukdomar)
- Anser du att karriärutvecklingsmöjligheterna för sjukskötare är bra?
- Beskriv med tre ord vad du tänker på när du hör ordet sjukskötare

Powerpoint-presentation

Vem är sjukskötare?

- En av de högre utbildade yrkesprofessioner inom vårdarbete som gör självständigt och ansvarsfullt arbete.
- En sjukskötare kan arbeta i varierande miljöer med olika patientgrupper inom social- och hälsovården.
- Sjukskötarens uppgift är att:
  - främja och uppehålla hälsa hos patienterna
  - förebygga sjukdomar och vårda dem
  - förebygga smärta och lidande hos patienterna.
- Sjukskötararbetet är självständigt men samtidigt måste man även kunna arbeta i ett team tillsammans med andra vårdaren.

Som sjukskötare

- Kan man arbeta med alla åldersgrupper, inom olika verksamhetsmiljöer. T.ex. vid:
  - Sjukhus
  - Hälsocentraler
  - Äldreomsorg
  - Hemsjukvård
  - Privata läkarmottagningar
- Olika områden man kan jobba inom som sjukskötare är t.ex.
  - Kirurgi, inre medicin, poliklinik, klinik för barn och unga, mentalvård, olika baddavdelningar och akuten.

Som sjukskötare

- Kan man även jobba med t.ex.
  - Expertuppgifter
  - Ledare
  - Utbildare eller forskare
  - Inom utvecklingsarbetet, organisationer eller politiken.

År 2020 är sjukskötnas år, som utnämndes av världshälsoorganisationen WHO.

Visste du att

År 2030 kommer hälften av de nuvarande sjuksköterna vara pensionerade.

Tillfälliga prognosen för Coronaepidemin i Finland, är att ca 11 300 människor kommer att behöva sjukhusvård och av dem kommer ca 3 600 behöva intensivvård.

Utbildningen vid Novia

- Yrkehögskoleexamen sjukskötare (YH), omfattar 210 studiepoäng, 3,5 år
- Ämnen som studeras är bl.a.
  - medicinska ämnen, läkemedelsbehandling, anatomi, fysiologi, vårdvetenskap, vårdarbete, handledning och professionell kommunikation.
- Studierna utgörs av:
  - Föreläsningar
  - Självtändiga och virtuella studier
  - Simuleringsövningar
  - Handledda kliniska studier/praktik

Utbildningen vid Novia

- Efter utbildningen är sjukskötaren:
  - sakkunnig inom vård och kan planera, dokumentera, förverkliga, leda och utveckla vården, både självständigt och i samarbete med andra yrkesgrupper.
- En sjukskötare har även professionell kunskap att arbeta inom mångprofessionella arbetsgrupper.
  - T.ex. tillsammans med läkare, fysioterapeuter, socialarbetaren, ergoterapeuter och näringsterapeuter.
- Inom utbildningen på Novia gör man även samarbeten tillsammans med socionom- och hälsovårdarstuderanden för att öva på ett mångprofessionellt arbete.

Utbildningen vid Novia

- Internationella verksamhet vid Novia:
  - Under utbildningen har man även som studerande möjligheter att åka utomlands på utbyte för någon termin eller ett läsår vid någon av partnerskolorna runt om i världen
  - Man har även möjlighet att utföra praktik utomlands
  - Sjukskötarutbildningen på Novia har flera nätverk inom Norden, Europa och Asien, samt samarbeten med flera högskolor och universitet runt i Europa och Norden.

Karriärmöjligheter

- Utbildningen ger internationell behörighet på kandidatnivå (Bachelor) inom EU, dvs. man får jobba som sjukskötare inom EU.
- Kunskapen man har som sjukskötare kan och bör upprätthållas och kompletteras med olika typer av skolningar, specialisering, andra tjänster och fortsatta högre utbildningar.
  - Exempel av specialiseringar och skolningar är sårvård, reumaskötare, diabetesskötare, anestesiskötare.
- Då man fått sin sjukskötarexamen kan man fortsätta studera på högre YH eller göra en magisteravhandling på universitet.

Internationella möjligheter

- Som utexaminerad har man möjlighet att jobba som sjukskötare inom hela EU.
- International Council of Nursing ICN
  - möjliggör arbete inom de länder som hör till organisationen
- Det finns även möjlighet att jobba som sjukskötare utomlands inom,
  - missions- och volontärverksamhet utomlands.
  - biståndsorganisationer t.ex. Röda Korset

Språkets betydelse

- För att arbeta som sjukskötare i Finland är det optimalt att ha goda språkkunskaper på både finska och svenska.
- Svenska kan ses som en stor fördel på flera enheter runt om i Finland.
- Om den yrkesutbildade personen inte kan språket patienten talar, bör en tolk anlitas.
- Patienterna har rätt att få vård på sitt eget modersmål. Trots detta får färre än hälften av patienterna i inre- och västra-Finland vård på sitt eget modersmål.

Ord som ni tänker på när ni hör ordet sjukskötare:

Sjukdomar SPRUTOR Fattig Mångsidig
 Lugn Medicin Värdefulla Starka Aktiv
 Trevlig Sjukhus Duktiga Närvarande
 Ansvar Hjälp Död Godhjärtad
 OMTÄNKSAM Kvinna Nödvändiga
 Social Äldreomsorg Trygg Krävande Smart
 Tålmodig Snäll
 Depression Snabb Överbelastad

Era frågor

1. Hur bra lön får man och klarar man verkligen sig med den lönen? Om man t.ex. bor ensam i en lägenhet att räcker pengarna till eller blir det tajt med ekonomin?

Svar: Man klarar sig bra med lönen man får. Grundlönen för sjukskötare ligger vid 2445e/mån utan tillägg.

2. Är det jobbigt att vara en sjuksköterska när man måste ändra på dygnsrytmen ofta.

Svar: Skiftesjobb ger mycket möjligheter och passar olika bra beroende på livssituationen. Att jobba t.ex. under helger ger också bättre betalt.

3. Får man mycket vänner på jobbet?

Svar: Har man viljan att lära känna sina arbetskamrater och arbetsmiljön är det i allmänhet lätt att få vänner. Med en positiv inställning på arbetsplatsen kommer man långt.

4. Måste man se hemska saker som att tarmarna hänger ut från en människa?

Svar: De olika sjukdomar och trauman man som sjukskötare får arbeta med beror mycket på vilket område man väljer att arbeta inom. Olika arbetsplatser och avdelningar skiljer sig mycket från varandra, traumapatienter behandlas inte på alla avdelningar

Era frågor

5. Hur blir man en sådan sjuksköterska som hjälper en läkare under operationer?

Svar: Vill man assistera läkaren kan man efter sjukskötarutbildningen på YH Novia specialisera inom ämnet. Men med sjukskötarutbildningen kan man arbeta i operationssal vid behov.

6. Ger de en bättre lön om man hjälper läkaren under operationer?

Svar: Möjlighet till löneförhöjning beror på sjukvårdsdistriktet, annars består tilläggen av t.ex. kvälls- och söndagstillägg

Era frågor

7. Är sjukskötersket yrket väldigt generellt i jämförelse med t.ex. en kirurg?

Svar: Den utbildning som erbjuds på YH Novia ger mångsidiga arbetsmöjligheter där man kan jobba inom många olika områden. Efter att ha specialiserat sig inom ett visst område får man mer kompetenser som är värdefulla inom det arbetsområdet.

8. Är det ett tungt arbete med tanke på patienternas personliga historier och problem samt att få se dem uttrycka sina känslor?

Svar: Arbetet kan vara psykiskt tungt, men det blir ofta lättare med tiden. Det kan även vara givande att få hjälpa patienter som har det väldigt svårt

9. Behöver man ha studerat långmatematik, för att kunna söka in?

Svar: Nej det behöver man inte.

10. Hur lång är utbildningen? Vad krävs för att bli antagen?

Svar: Utbildningen är 3,5 år. Information om antagning finns på www.studieinfo.fi

Sökord

Datum för sökningen	Databas	Söktermer och kombinationer	Antal träffar	Avgränsningar	Antal träffar efter avgränsningar	Antal valda artiklar
11.3.2020	Ebsco Academic search elite	SU nursing AND workforce	3 947	full text, academic journal, 2015-2020	306	1 ⁱ
7.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU nursing students AND education	23 350	full text, academic journal, 2015-2020, english, europa	373	0
7.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	TX language barriers in healthcare	1 433	full text, academic journal, 2015-2020, english	265	0
7.4.2020	Nordic journal of nursing research			2015-2020		2 ⁱⁱ
7.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU nursing AND gender	5 242	full text, academic journal, 2015-2020, english	221	0
7.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU nursing AND men	5 289	full text, academic journal, 2015-2020, male	143	0
17.4.2020	Ebsco eBook Collection	TX students career choice	2 805	full text, academic journal, 2015-2020	102	1 ⁱⁱⁱ
17.4.2020	Cinahl with full textn (Ebsco)	SU nursing AND today	4 685	full text, academic journal, 2015-2020	142	1 ^{iv}
21.4.2020	SweMed+	nursing education	2 252	2015-2019	293	0
22.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU nursing AND international	16 215	full text, academic journal, 2015-2020, english	496	1 ^v
22.4.2020	SweMed+	salary	1262	2015-2019	118	0

24.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU gender AND nursing	1 358	full text, academic journal, 2015-2020	63	2 ^{vi}
24.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	TX stereotypes of nurses	944	full text, academic journal, 2015-2020, english	115	0
24.4.2020	SweMed+	Könsfördelning	307	2015-2020	42	0
24.4.2020	Cinahl with full text (Ebsco)	SU career AND nursing	9 150	full text, academic journal, 2015-2020, english, europa	74	0

ⁱ Foster, S. (2017). The state of the nursing workforce today. British journal of nursing.

ⁱⁱ Hemberg, J., & Sved, E. (2019). The significance of communication and care in one's mother tongue: Patients' views. Nordic Journal of Nursing Research, Männistö, M., Mikkonen, K., Vuopala, E., Kuivila, H.-M., Virtanen, M., Kyngäs, H., & Kääriäinen, M. (2019). Effects of a digital educational intervention on collaborative learning in nursing education: A quasi-experimental study. Nordic Journals of Nursing Research.

ⁱⁱⁱ Lawer, T. D. (2015). Factors that Inform Students' Choice of Study and Career. Journal of Education and Practice.

^{iv} While, A. (2020). District nursing today. British journal of community nursing,

^v Andrade, D. M., & Boery, R. N. (2016). Revealing the borders of knowledge by the international academic interchange in nursing. Journal of nursing,

^{vi} Figueiredo, D., Jácome, C., Gabriel, R., & Marques, A. (2016). Family care in chronic obstructive pulmonary disease: what happens when the carer is a man? Scandinavian Journal of Caring Sciences, Luiz, M. F., & João, F. M. (2016). The male being in psychic suffering in the nursing course. Journal of Nursing,